

DISPUTATIO JURIDICA

De

SUCCESSIONE

TESTAMENTARIA IN FEU-

DIS, REBUS EXPEDITORIIS

ET GERADA.

Quam

AUSPICE CHRISTO

ET

Approbante Magnifico & Amplissimo ad Albim

Academia Jctorum Ordine

Sub Patrocinio

VIRI

Amplissimi, Consultissimi, Excellentissimi Clarissimi

DN. HENNINGI Großen / J. U. D.

Profess. Publici, Curia Electoralis & Facultatis Juridicae,

nec non judicii Provincialis per inferiorem Lusatiam Assessoris,

Illustrissimaeq; Viduae Elect. Saxon. in Lichtenburg &c. Consi-

liarii gravissimi, Praeceptoris & promotoris sui omni

debitae reverentiae & observantiae cultu

etatem colendi.

Publica censura submittit.

JACOB Bnrub HALLENSIS SAXO.

Ad diem 13. Aprilis

In Acroaterio Jctorum horis antemeridianis

VVITTEBERGÆ,

Typis JOBI WILHELMI FINGELII,

ANNO M DC XXXIX.

1, 497. 11. a

240

6

29

1634

1

Vittemberg 1639

DISPUTATIO JURIDICA

DE TESTAMENTI FIDELI

DISPUTATIO JURIDICA

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

DE TESTAMENTI FIDELI

CUM DEO
De
SVCCESIONE FEUDI
TESTAMENTARIA,
THESIS I.

 Mnis successio est vel ex provi-
sione hominis, vel legis, sive a-
lia est testamentaria, alia legiti-
ma (a) illa hanc præcedit atq; excludit.
(b) Et licet in jure Feudali regulariter lo-
cum non habeat (c) nihilominus ta-
men de eâ ipsâ sepositâ legitimâ in se-
quentibus paucis agendum erit.

(a) §. fin. Inst. per quas person. cuiq; adquir. l. 1. & l. 3.
ff. de petit. hered. Wesenb. de Feud. c. 6. n. 5. Bocer. part. 2.
claf 5. disp. 18. thes 3. Obrecht tr. Feud. lib. 2. c. 12. n. 2. Arum.
disp. Feud. 6. thes. 2. Arnold. de Reyer disp. 3. thes. 29.

(b) l. 39. ff. de acquir. hered. l. 89. ff. de R. I.

(c) c. unic. 1. F. 8. c. unic. §. donare. 2. F. 9. c. Imperiales.
2. F. 55. Jul. Clar. receptar. sentent. lib. 4. §. feudum. quasi. 4.
n. 1. Wesenb. de Feud. c. 6. n. 6. Schneidewin. in epitom. feu-
dor. part. 6. c. 2. Borcholt de feud. c. 7. rubr. de successione & c.
n. 3. Schrad. de Feud. part. 7. c. 2. n. 1. Rosenthal. in synops.
feud. c. 7. concl. 2. n. 1. Mozzius de Feud. rub. de natur. feud.
n. 78. Obrecht. d. l. n. 4. Vult. lib. 1. feud. c. 9. n. 69. & seq.
Schultz in Synops. feud. c. 8. n. 11. Et ita quotidie etiam pro-
nunciatur attestante Ambros. Schürer in tract. de heredit. que
ab intest. deser. sit. 3. vers. in usibus feudorum. Et hæc regula
adeò locum habet ut primò nihil de feudo ad animæ etiam
salutem

Ampliatio-
nes Regulae.
I.

A 3

salutem

- salutem vasallus legare possit. *d. c. unic. §. donare. 2. F. 9.*
Rosentb. d. l. n. 7. Ifern. in c. 1. 2. F. 45. n. 7. Afflict. in d. c. Im-
perialem. n. 31. Vult. c. 9. n. 71. ubi asserunt, quod vasallus
 ne unam quidem candelam possit relinquere de feudo.
2. Quod ipsum etiam secundò valet de qualibet aliâ piâ cau-
 sa. *Schöner lib. 1. disp. feud. 6. thes. 22. lit. a. Gothofr. Antb.*
disp. feud. 5. thes. 8. lit. a. Nec obstat, quod aliàs magnus
 sit favor testamentorum, & multiplex privilegium piæ cau-
 sæ *S. ult. Inst. de obl. quæ qs. ex contr. nasc. §. 26. Inst. de*
act. Textus enim in *d. §. donare. 2. F. 9. §. 2. F. 55.* satis cla-
 rè & generaliter loquuntur. Ideoq; etiam ipsa pia causa
 hunc favorem sibi dependi detrectat, textus est notabilis
 in *c. unic. vers. sed diversum. 1. F. 13.* Non enim cupit eum
 alterius jacturâ locupletari contra *l. 206. ff. de R. I. c. 11. in*
fin. 12. quest. 2. Hoc tamen non odio piæ causæ, sed natu-
 râ ipsius feudi, quod est inalienabile, receptum est. *Schra-*
der. part. 7. c. 2. n. 4. Mozzius de natur. feud. n. 79. Schöner
lib. 1. disp. feud. 6. thes. 22. lit. a. Gothofr. Antonii d. thes. 8.
3. *lit. a.* Tertio hæc regula extenditur ut ne pater, qui aliàs
 semper optimum capere consilium pro liberis suis dicitur,
l. 22. §. fin. ff. ad leg. Jul. de adulter. de feudo antiquo ex pa-
 cto & providentiâ inter liberos disponere, & uni plus, alteri
 minus relinquere vel etiam totum prælegare possit. *Rö-*
senthal. c. 7. concl. 8. §. concl. 16. Jul. Clarus recept. sentent.
quest. 40. n. 5. §. 6. Vult. c. 9. n. 79. Bertrand. cons. 138. vol. 2.
Socin. Jun. cons. 72. n. 40. vol. 1. §. cons. 160. n. 44. vol. 2. Ex
 providentiâ enim legis constitutum est, ut omnes filii in
 feudis æqualiter succedere debeant *c. unic. §. §. quia. 1. F. 1.*
Mozzius de Feud. c. 6. n. 80. Reusner. disp. feud. 6. thes. 34.
4. *Moller. lib. 1. semestr. c. 11. n. 3. §. 4.* Quarto hæc regula
 ampliatur, ne pater feudum filiabus pro dote in testamen-
 to neq; tacitè neq; expressè obligare possit, *c. unic. §. dona-*
re. 2. F. 9. Jacob. de S. Georg. verb. §. cum pacto el. 3. n. 17.
col. pen. Schön. d. disp. thes. 22. lit. b. Schrader. d. l. n. 10. Vult.
 " *d. l. n. 57.* Hodie tamen ex æquitate introductum est, nul-
 lo

lo approbante juris feudalis textu, ut foemina, si fortè va-
fallo alia bona hæreditaria non sunt, ex quibus congruen-
ter dotari possit, tum ex feudo dos ipsi constitui debet, non
solum à fratre agnato & eo ad quem feudum devolvitur,
sed ipse dominus etiam si feudum ei aperiatur secundum
conditionem & dignitatem personæ, nec non pro quanti-
tate patrimonii, ad quod feudum se extendit, eam dotare
tenetur, de quâ consuetudine attestatur *Hartm. Pistor. lib. 2.*
quest. 6. n. 67. & quest. 77. n. 1. & seq. Matth. Coler. part. 1.
decis. 28. n. 4. Andr. Rauchb. part. 1. quest. 38. n. 1. & seq.
Daniel. Moller. in commentar. ad Const. Saxon. part. 2. c. 46.
n. 13. Reinh. in addit. ibidem lit. b & c. Arque ita attestante
Schulzio in Synops. feud. c. 8. n. 78. tam Lipsenses quàm
Wittebergenses consuluerunt & responderunt. Hic anne-
ctenda venit quæstio: Quanta dos filiabus ex feudo de-
beatur? Quidam existimant dotis æstimationem secun-
dum computationem legitimæ instituendam atq; mino-
rem legitimâ esse non posse. *Matth. de Afflict. decis. 76. n. 1.*
& seq. Francisc. Bursat. lib. 2. concl. 132. n. 1. & seq. Qui-
dam verò putant, quod ex feudo tria millia florenorum va-
lente, quadringenta dotis nomine persolvenda sint *Matth.*
Coler. part. 1. decis. 213. n. 3. Nonnulli deniq; opinantur,
quod ex feudis, quantumvis opulentis, rarò ultra mille flo-
renos in dotem dari soleant, idq; apud Saxones longissi-
mo usu inolevisse tradit *Hartm. Pistor. lib. 2. quest. 37. n. 18.*
quem sequitur *Petr. Heig. part. 1. quest. 25. n. 67.* Alii aliter
sentiunt. Nos eum *Schulzio in Synops. feud. c. 8. n. 79.* cum
moribus vel consuetudinibus feudalibus quantitas dotis
definita non sit, arbitrio & moderationi domini feudi
committendam esse statuimus. Domini enim interest, ne
feuda dotibus, vel aliâ ratione nimium onerentur *Hartm.*
Pistor. d. l. n. 19. ubi in hanc sententiam sæpius responsum
fuisse attestatur *Daniel Moller. in commentar. ad Const.*
Saxon. part. 2. Const. 46. n. 13. Quintò etiam alimenta ex
feudo in testamento constitui non possunt, si is, cui legata
sunt,

A 3

sunt,

sint, alia bona habeat, aut aliundè se exhibere possit. *Rit-
tersh. part. feud. lib. 1. c. 14. q. 32. Borch. de feud. rubr. de suc-
cess. & c. n. 74. Zabel. Exercit. feud. 6. thes. 2. lit. b. Schultz.
d. l. n. 78.* Hinc non inconcinne quaeritur: An etiam
 2. *scæminis amplam geradam habentibus dos & alimenta à
parente in testamento ex feudo relinqui possunt? Affir-
mant quidam simpliciter. Nos verò, rejectâ eorum opinio-
ne, statuimus, parentem tum demum posse in testamento
filiabus dotem & alimenta, ubi deficiunt alia bona & fa-
cultates, undè alimenta & dos sumi possit, relinquere
Hartm. Pist. part. post. feud. q. 37. n. 1. Rauchbar. part. 1. quest.
38. n. 1. Daniel Moller. in commentar. ad Const. Elector. 46. 47.
48. 49. 50. n. 13.* Geradam autem contineri sub facultati-
 6. *bus, nemo negabit. Cum indubitati juris sit eam etiam
computari posse in legitimam, Const. 11. part. 3. ibiq; Moller.
Arum. lib. 2. decis. 8. Fachs differ. jur. civil. & Saxon. 21. Jam
autem omne id quod computatur in legitimam illud etiã
doti & alimentis computandum est. Claud. de Battand. tr.
de legitim. 3. n. 3.* Sextò hæc conclusio ampliatur ne quis
 6. *futuros fructus in testamento possit alicui relinquere. Per
jura vulgata, quæ volût, accessoria sequi naturam sui prin-
cipalis l. 35. §. 1. ff. de rei vindicat. & principale trahere ad se
accessorium, ut suo jure regatur l. 44. ff. de religios. & sumpt.
funer. Quia igitur de ipso feudo in præjudicium alterius li-
citur non est in testamento disponere, ideoq; etiam de
 7. *futuris fructibus hoc ipsum haud erit licitum. Septimò
hæc regula quoq; locum habet in usufructu, qui etiam non
potest relinqui. Est enim species alienationis l. fin. C. de reb.
alien. non alien. quæ in jure feudali prohibita est c. Imperia-
lem. 2. F. 55. præsertim cum domini & agnatorum conditio
 8. *deterior redditur. c. unic. §. e contrario. 2. F. 8. Octavò hæc re-
gula extèditur ne famis causâ possit relinqui, propter regu-
lã generalẽ d. c. Imperialẽ. 2. F. 55. c. Imperialis. 2. F. 52. Gothofr.
 9. *in not. ad c. unic. in pr. 2. F. 9. Nonò non valebit talis dispo-
sicio, licet Princeps vel dominus feudi tale testamētũ suũ
 autho.****

autoritate confirmet. 2. F. 39. Princeps enim non potest
agnatis & simultaneè investitis jus quæsitum auferre. l. 43.
pr. ff. de vulg. & pupill. subst. Vult. d. c. n. 83. Rosenthal. c. 7.
concl. 7. Mozzius de natur. feud. n. 85. Laudensis. in d. §. dona-
re. Arum. disp. feud. 6. thes. 7. Setzer. disp. feud. 7. th. 2. lit. e.
Decimò neq; æstimatione, si Vasallus de feudo illicitè te- 10.
status fuerit debetur. Legatum enim illius rei cuius com-
mercium legatarius non habet, adeò est nullum, ne æsti-
matio ejus debeat. l. 39. §. fin. de leg. 1. §. 4. Inst. de legat.
Feudum verò commercio exemptum esse constat ex c.
unic. §. donare. 2. F. 9. c. unic. 2. F. 52. c. unic. 2. F. 55. Undè re-
ctè colligitur feudi etiam legati & in testamento relictæ
æstimationem non deberi Jul. Clar. receptar. sentiar. lib. 4.
§. feudum quæst. 40. n. 4. Mozz. de feud. rubr. de natural. feu-
dor. n. 79. Obrecht. de feud. lib. 2. c. 2. n. 5. Leopold. Hacketman
in addit. ad Schneidewin part. 6. c. 2. lit. a. vers. alioquin.
Quod si tamen aperte de voluntate testatoris disponen- 11
tis, ut ei cui feudum reliquit, æstimatione præstetur, constat
tunc legatario feudi æstimatione, non quidem à successore
feudi, quem testator ratione feudi gravare non potuit, sed
à successore bonorum allodialium præstanda est. arg. l.
112. in pr. junct. gloss. de legat. 1. l. 114. §. 5. ff. eodem. Schra-
der de feud. part. 7. cap. 2. n. 9. Schultz in Synops. feud. d. c. 8.
n. 25. Obrecht. lib. 2. c. 12. n. 5. Ratio autem quare Vasallus
de feudo testari prohibeatur hæc à FF. redditur, quod
feudi alienatio constitutionibus Imp. Friderici & Lotha-
rii prohibita sit. c. unic. 2. F. 52. c. unic. 2. F. 55. Per disposi-
tionem autem & ordinationem testamentariam res super
quâ disponitur alienatur l. 16. ff. de testam. milit. l. 1. §. 1. ff. si
quid in fraud. patron. Deindè quia hæc dispositio fieret
in præjudicium domini ratione proprietatis & simulta-
neè investitorum, quibus jus quæsitum ex investiturâ
primi acquirentis non est auferendum. Vult. d. feud. lib. 1.
c. 9. n. 73. Arum. disp. feud. 6. thes. 3. Domino verò invito al-
terius sanguinis arg. c. unic. §. adoptivus 2. f. 26. aut poten-
tior

Ratio quare
Vasallus de
feudo testa-
ri probi-
beatur.

tior vasallus non est obtrudendus *Schneidew. d. epitom. feud. part. 6. n. 3.* Cui accedit quod de illis demum testari sit permissum, quæ ad heredem non aliundè, quàm ex testatoris adeoq; ex testamenti beneficio perveniunt *l. 22. ff. de adopt. l. 55. ff. ad SCrum Trebell.* Feudum autem non ex beneficio ultimi defuncti sed primi acqvirentis obvenit *Vult. lib. 1. feud. c. 9. n. 73. Schul. d. c. 8. n. 12. Schneidew. in Epit. feud. part. 6. n. 4.* Deindè feuda exemplo ususfructus ad vitam vasalli concessa sunt, de Usufructu autem non licitum est testari *l. 3. §. 3. ff. quib. mod. ususfr. vel usus amitt. §. pen. Inst. de usufr.* quia morte expirat. *Vult. d. l. n. 73.* Hoc loco autem non inconvenienter quæritur. Utrum vasalli testamentum, quod de bonis feudalibus & allodialibus simul disponit, etiam quo ad bona allodialia invalidum sit? Et quamvis de jure communi nemo pro parte testatus & pro parte intestatus decedere possit *l. 7. ff. de R. I.* Attamen cum secundum Dd, attestante *Schultzio in Synops. Feud. c. 8. n. 13.* hoc tantùm procedat in bonis, quæ eiusdem naturæ sunt, verius est, quod testamentum in totum non corruat, sed quo ad allodialia nihilominus subsistat. Et ita Scabini Lipsenses & Facultas juridicâ hîc sæpissimè responderunt, teste *Schultzio d. l.*

2

T H E S I S II.

Descriptio
Dispositio-
nis feudi
Testam.

His ita præmissis Dispositionem nostram definimus quod nihil aliud sit quàm de feudo (a) mortis causa (b) ex testamento (c) ritè confecto (d) de futura successione ordinatio (e)

(a) Non tamen Feudi Guardia, Castaldia, Soldatæ aut istius quod morte dantis vel accipientis finitur *c. unic. 2. F. 10. Duar. de Feud. c. 9. n. 13. Rittershus. de feud. c. 12. q. 1.* Sed istius de quo in sequentibus agitur thesibus.

(b) Alia

(b) Alia enim est inter vivos ordinatio, quâ feudum vel investiturâ *c. obertus, 2. F. 1. C. si autem, pr. 1. F. 4. c. si de feudo §. si facta 2. F. 26. Bocer, class. 5. disp. 16. a. bes. 6. & 7. Borchold, de feud. c. 7. per tot.* vel successione legitimâ *d. c. unic. 2. F. 1. c. unic. 2. F. 11. Schneidew. part. 6. c. 2. n. 1. & seq. Schrad. de feud. part. 7. c. 5. n. 1.* vel præscriptione acquiritur. *c. unic. §. si quis per triginta 2. F. 26 Bocer, d. clas. 5. disp. 17. t. bes. 3. lit. b. Wesserb, d. c. 6. n. 3. Borchold, de feud. c. 7. per tot.*

(c) Quod ad differentiam legitimæ successione adijcitur, quæ etiam mortis causâ acquiritur. *c. unic. pr. 2. F. 11.* Hoc loco verò notandum est olim in feudis nullam planè fuisse successione. Feuda enim erant beneficia quædam personalia, quæ precariò concedebantur proindè etiam pro concedentis lubitu revocabantur *c. unic. §. & quia 1. F. 1.* Cum autem desierint esse precarium vasallis jure in feudo constituto, successio inducta est, quæ quidem pro modo juris à principio terminis valdè angustis conclusa fuit, donec jure priori mutato in infinitum excrevit *c. unic. §. & quia 1. F. 1. Myns. Cent. 2. Observ. 95.*

(d) Conficitur autem ritè, si solennitates & requisita à Jure Civili præscripta observantur *l. 1. & l. 4. ff. qui test. fac. poss. l. 1. ff. de petit. hered. l. 1. ff. de injust. rupt. & irrit. fact. testam.* Hic autem emergens & onaninò huc pertinens quæstio ventilanda venit. An facultate concessâ vasallo disponendi in ultimâ voluntate de feudo pro arbitrio, solennitates quoq; testamentorum remissâ intelligantur? Nos illud ipsum per *l. 36. c. de inoff. testam.* negamus. *Menocho de arbit. jud. lib. 1. c. 7. n. 39. Moller lib. 2. semestr. c. 10. Dauth. de testam. n. 113.* Ubi plures idem sentientes allegat.

(e) Dispositio enim testamentaria est, authore Ulpiano *l. 1. ff. qui testam. fac. poss.* Voluntatis nostræ justa sententia, de eo quod quis post mortem suam fieri velit. Ubi meritò post mortem adjicitur, vivo enim adhuc testatore nihil ex testamento debetur, cum in vitâ usq; ad extremum spiritum possit revocari *l. 1. C. de S. S. Eccles.*

. B proindè

proinde post mortem demum aditâ hereditate vires ac-
cipit. l. 181. ff. de R. I. l. 1. §. 5. C. de caduc. toll.

T H E S I S III.

Divisio hu-
jus nostræ
Dispositio-
nis.

Absolutâ descriptione ad divisionem
progredimur. (a) Est autem hæc nostra
testamentaria Dispositio, vel Domini
vel Vasalli, Domini est, vel de feudo ad-
huc constituendo (b) vel de feudo jam
constituto, de feudo jam constituto ite-
rum est vel de usufructu (c) vel de pro-
prietate, quæ vel Extraneis (d) vel pro-
ximis agnatis relinquitur. (e)

(a) Ea enim animum legentis incitat, mentem intelli-
gentis præparat, & memoriam artificiosè informat, ut in-
quit *Gloss. in S. igitur 4. in verb. partiri in proæm. Inst.*

De Domini
testamen-
tariâ ordi-
natione.

(b) de quo in ultimo elogio disponere potest, omnes
enim feudum dare & constituere possunt, qui liberam bo-
norum suorum administrationem habent. c. unic. in pr. 2.
F. 3. arg. l. 21. C. Mandati Schr. in tr. feud. p. 4. c. 2 n. 57. Mozz.
de feud. rubr. de his qui feud. dar. poss. n. 1. Rosenthal. de feud.
c. 3 concl. 2. n. 1. Vult. l. 1. F. c. 3. Schneidew. in Epit. feud. p. 3.
n. 3. & 50. Obrecht. in tr. feud. lib. 2. c. 1. n. 8. Et quanquam hi
textûs omnes loquuntur de eo casu quando quis inter vi-
vos feudû constituere vult. Non tamen cum *Hottomanno in*
disp. feud. c. 34. quem sequitur *Rittershusius in suis partit.*
feud. lib. 1. c. 19. quest. ult. feudum testamento constitui pos-
se negandum censemus. Quia usufructus in testamento
constitui potest §. 1. *Inst. de usufr.* Feudum autem est quidâ
usufructus c. unic. in fin. 2. F. 23. Deindè unusquisq; inter
vivos feudum potest constituere, multò magis ergò in ul-
timis

timis voluntatibus, aliàs enim plus tribueretur actibus inter vivos, quàm ultimis voluntatibus *contra t. 1. Inst. & C. de leg. Fus. Can. tell. Virgilius Pingitzerus de feud. quest. 6. de his qui feud. accip. post.* Proindè etiam valet argumentum à contractibus ad ultimas voluntates affirmativè. Favorabilior enim est interpretatio ultimarum voluntatem quàm contractuum. *l. 12. ff. de R. I. Everb. in Top. à loc. à contr. ad ultim. voluntat.*

(c) De quo propter jus, quod vasallo antea constitutum est disponere nequit. Dominus enim & vasallus pari jure censentur *c. 1. in fin. 2. F. 6. c. unic. §. In quibus 2. F. 3. Vult. lib. 1. c. 10. n. 37.* proindè cum Vasallo negata sit potestas disponendi de proprietate domini, Ideoq; meritò etiam domino potestas de usufructu disponendi negatur.

(d) Quæ non valet. Interest enim Vasalli, ne ipsi invito alius dominus obtrudatur. *Vult. lib. 1. c. 9. n. 84.* Hinc quæritur an dominus saltem servitia alteri cedere possit? Neg.

(e) His potest relinquere nec in hoc passu præjudicium fit vasallis, quia aliàs ab intestato successuri fuerunt. Sic quoq; vasallus de feudo potest testari si eum, ut ex sequentibus patebit, instituit heredem qui aliàs ab intestato successurus erat. *Vult. lib. 1. feud. c. 9. n. 81. & n. 84. Gædd. disp. feud. 7. thes. 1. lit. c.* Ex quibus emanavit quæstio illa. An Dominus possit uni ex heredibus suis in testamento vasallum assignare. Quod affirmamus, quia per talem assignationem non fit deterior conditio vasalli, sed multò magis melior. Vasalli enim interest, ut unum saltem habeat dominum. *Ardizon de feud. c. 37.* Et tantum de dispositione testamentariâ domini.

*De Vasalli
dispositio-
ne testam.*

audire. *substitu* THESIS IV. *ordinat*
Vasalli autem testamentaria disposi-
tio est vel de ipso feudo, vel de re aliquâ
feudum quàm proximè accedente, de
feudo ipso valet testamentaria disposi-
tio modò accedat consensus, qui est vel
Legis, vel Hominis, Legis consensus
est, vel juris communis Feudalis, vel
juris alicujus loci specialis, Hominis re-
spicit vel dominum feudi, vel agnatos
& simultaneè investitos, & est duplex
Expresus, vel tacitus, Expresus est vel
ab initio, vel ex post facto per ratiha-
bitionem interponitur, uterq; autem
est vel generalis, vel specialis, & impe-
tratur vel per pactum vel per nudum
consensum, de quibus singulis in subse-
quentibus in specie agendum erit.

THESIS V.

Consentit autem jus commune Feu-
dale in dispositionem vasalli si feudum
cadat sub licitam alienationem (a) vel
si absolutè hereditarium (b).

(a) Quan-

(a) Quandocunque enim alienatio, tunc etiam heredis institutio permittitur l. 8. §. 2. C. de secund. nupt. Alienatio enim est omnis actus per quem transfertur dominium. Schönher, lib. 1. disp. feud. 6. thes. 28. lit. a.

(b) c. unic. §. feudum. 2. F. 26. c. unic. 2. F. 48. Jul. Clar. receptar. sentent. lib. 4. §. feudum. quest. 40. n. 20. Schrader, de Feud. part. 7. c. 2. n. 44. Curtius in tract. feud. part. 4. n. 132. Mozz. de feud. rubr. de naturalib. feud. n. 38. Vult. 1. F. 9. n. 74. Schneidew. in epit. feud. p. 6. c. 1. n. 16. Obrecht in tr. feud. lib. 2. c. 12. n. 12. Ratio est quia tale feudum jure hereditario æstimatur, & habetur ut res allodialis, seu patrimonialis & hereditaria. Hæc conclusio autem extenditur

ut pater non modò uni filiorum, sed & cuilibet alii extraneo in investiturâ non vocato iustar aliarum rerum hereditariarum, interveniente tamen Domini consensu ejusmodi feudum relinquere possit Schrader, d. l. Andr. Gail, lib. 2. obs. 154. n. 11. & seq. Schultz. in Synops. feud. c. 8. n. 17. Fallit tamen in foeminis c. unic. §. filia. 1. f. 8. c. unic. 2. F. 48. Feudum enim licet in uno atq; altero naturam mutet, in reliquis tamen retinet Rol. à Vall. conf. 79. in fin. vol. 3. Decius conf. 193. n. 5. Breunning disp. feud. 3. thes. 23 lit. a & b. Fallit deindè in istis personis quæ aliàs successionis feudi sunt incapaces, ut Clerici, licet primæ tonsuræ, seu intra probationis annum constituti sint. Item Prælati, Cardinales, Abbates, Episcopi, c. unic. §. ex hoc illud. 2. F. 30. c. unic. §. qui Clericus. 2. F. 26. c. unic. vers. sed judicatum. 2. F. 21. c. murus. 2. F. 36. Ad hanc classem quoq; referuntur milites Hierosolymitani seu cruciferi. Nam & hæ personæ sunt religiosæ, Deoq; dicatæ & certo ordini ac religioni mancipatæ c. 8. de decimis, ac proindè nec domino servire, nec juramentum fidelitatis secundum formam in c. 5. 6. 7. F. 2. traditam observare possunt Bocer. in tr. de jur. succed. in feud. c. 3. q. 16. Menoch. lib. 2. arbitr. jud. qq. cas. 231. n. 5. Fach. lib. 7. controv. c. 35. & 36. Si tamen consuetudo in contrarium extat, eam omninò admittimus cum Vult. d. c. 9. n. 67.

Ampliatio.

Fallit &

2.

B 3

Clarim

Wamborn 116

- Hartm. Pistor. lib. 2. q. 33. n. 23. Niel. disp. feud. 5. thes. 5. lit. A.*
3. (3.) Nec illis potest feudum relinquere qui infirmitate vel animi vel corporis laborant, ut sunt mente capti, furiosi, surdi, muti, coeci &c. *c. unic. 2. F. 36. c. unic. §. mutus. 1. F. 6. Vult. d. c. 9. n. 64. Duaren. de feud. c. 9. n. 15. Thomas de Mar. in. tract. de gen. & qual. feud. t. 2. n. 234.* cum hisce bene concordat *Jus Saxon. lib. 1. Landr. artic. 4.* Würdt ein Kind geböhren / Stumm / Sinn / Wisloß / oder Blind / oder sonst unvollkömlich an seinem Leibe / das ist wohl Erbe zu Landr. aber nicht zu Lehnr. Quod si tamen feudum fuerit magnum, hoc est fructuosum, tantum illis relinquendum est, quo se commodè sustentare possint *c. unic. §. mutus. 1. F. 6.* Æquitas enim svadet ut dominus beneficus sit in vassalli benemeriti heredes. Hæc autem quæ dicta sunt modo de rigore juris ita procedunt: Secus enim est si dominus ejusmodi imperfectum sponte suâ ad successionem feudi admittere velit, prout hoc ipsum in Aulâ Electoris Saxonix aliquoties fuisse observatum refert *Dan. Moller. lib. 3. semestr. c. 34.* Quartò, hæretici, banniti, aut crimine capitali condemnati ex testamento in feudo succedere non possunt. Hæretici enim nulla bona possidere possunt *l. 4. §. 1. C. de heret. & Manich. l. 2. C. de bon. præsc.* Et feudum sine fide non est. *c. unic. §. 1. in fin. 2. F. 3.* Sed crimine publico damnati ab omnibus fide carere putantur, eo ipso, quod in rebus humanis indigni censeantur, & pro mortuis habeantur, prout huc faciunt ea quæ habet *Rosenthal. c. 3. concl. 23. n. 2. Gail. lib. 1. c. 19. n. 18. & lib. 2. c. 14. per tot. de Pac. publ.* His ita expeditis subnectenda est quaestio: An vassallus de feudo mixto ex pacto & providentiâ hereditario testari possit? Respondemus, De feudo ex pacto & providentiâ hereditario novo posse in præjudicium heredum vassallum disponere *Hartm. Pistor. 2. quest. 4. n. 64. Jul. Clar. recept. sentent. lib. 4. quest. 40. n. 2. Vult. d. c. 9. n. 75. Curt. Jun. p. 4. n. 132.* Ita tamen ut Domini consensum adhibeat, aliàs testamentum nullius est momenti. *Clar. d. l.*

n. 2. & 3. In antiquo verò tantum filiis, non agnatis præjudicare potest. *Clar. d. l. n. 2.* Filii enim semper feudum mediante patre acquirunt *arg. c. unic. 2. F. 48.* Agnati verò, cum differant à filiis, *c. unic. 2. F. 45.* licet proximo præcedenti succedant, nihilominus tamen illud ipsum feudum à primo acquirente ad illos pervenit, *Vult. d. c. 9. n. 104. & n. 114.*

THESIS VI.

Consentit porrò jus Feudale in ordinationem defuncti de feudo ex pacto & providentiâ novo (a) non verò antiquo (b.)

(a) *c. unic. 2. f. 29.* Ubi dicitur quod filii nascituri pactum patris habere debeant ratum: Nec obstat quod iste textus solum de nascituris loquatur. Nam hi cum jam natis pari jure ac favore gaudent. *§. 4. Inst. de tutel.* Deindè, confirmat quoq; nostram opinionem *c. unic. §. si verò. 1. F. 13.* In quo feudi alienatio, quæ fit cum consensu Domini permittitur, nullâ mentione factâ filiorum. Nec infringit nostram sententiam quod ex jure Feudali, ut ex *c. unic. 1. F. 1. c. unic. in fin. 2. F. 23.* & passim adduci possit, filios per patrem acquisivisse jus quoddam. Ad quod cum *Arum. disp. feud. 6. thes. 5.* respondemus, Illud jus tantum in spe consistere, ideoq; posse facto parentis iterum adimi, præsertim cum parens sibi primariò feudum acquisiverit, licet secundariò etiam filiis prospicere voluerit. Si pater per delictum filiis feudum adimere potest, ut patet ex *c. unic. §. si vassallus. 2. F. 26. c. unic. 2. F. 31.* multò magis per favorabilem suæ sententiæ testificationem hoc ipsi licitum erit. *Arum. disp. feud. 6. thes. 5. Vult. d. l. n. 79.* Ubi dicit æquisimum esse, ut quod pater acquisivit, & patris contemplatione concessum est, possit ipse in præjudicium etiam alienare. *Alvar. & Propos. in c. unic. 2. F. 55. Hartm.*

Hartm. Pist. lib. 2. quest. 4. n. 23. ubi plures allegat FF. Præ-
Requisitum. dicta tamen dispositio procedit, si accedente Domini con-
sensu facta fuerit *c. unic. 2. F. 55. Jul. Clar. receptar. sentent.*
lib. 4. §. feudum quest. 40. n. 3. & n. 6. ubi sub finem subjicit
se ita, si casus contingeret, consulere & judicare velle.
Schrad. de feud. part. 7. c. 2. n. 19. Schneidew. in epit. feud. p. 6.
c. 1. n. 17. Rosenthal in synopsis. feud. c. 7. concl. 7. Mozz. de
feud. tit. de natur. feud. n. 82.

// (b) Filii enim & agnati habent in eo ex tenore primæ
// investituræ jus quæsitum *c. unic. 2. F. 17. c. unic. in pr. 2. F. 39.*
// quod ipsis invitis neq; per vasallum, quia non ab ipso sed à
// primo acquirente ad eos pervenit, *c. unic. 1. F. 14. c. unic. 2.*
// *F. 17.* & quia deindè ex primâ investiturâ suo proprio jure
// succedunt. *Andr. de Ifern. in c. Imperialem. §. præterea ducatus.*
// *2. F. 55.* neq; per Principem vel Dominum feudi au-
// ferri potest. *2. F. 39. vide thes. nostr. 1. ampl. 9.* Princeps
Limitat. tamen potest feudum antiquum ob utilitatem publicam u-
(1.) ni ex filiis assignare. Quia (1) melius est ut subditi per u-
num quàm plures regantur *l. 2. §. 11. ff. de Orig. jur. c. 41.*
caus. 7. q. 1. Curt. Jun. p. 4. n. 132. in pr. Præsertim cum divi-
sio non tantùm familiis, quæ per hanc plerunq; si non in-
tercidant, ita tamen attenuantur ut pro dignitate statum &
conditionem suam amplius tueri non possint, vix enim
ipsis aliquid præter dignitatis titulum & nomen reli-
quum manet, id quod quotidiana experientia docet; Sed
& Imperio Romano damno quoq; est: Variatur enim ma-
tricula Imperii aut saltem pensitationes & exactiones col-
lectarum incertæ redduntur, toties mutatis rerum posses-
soribus. Facit ad hoc text. in *l. 7. ff. comm. divid.* Proinde
etiam jus primogenituræ introductum est, quod in Jure di-
vino *Gen. 25. & 27.* & canonico *c. 8. caus. 7. q. 1.* fundatum
est. *Myns. cent. 3. obs. 23. n. 11.* Hinc est quod neq; de jure
neq; de consuetudine regales dignitates dividantur. *c. Im-*
perialem. §. præterea ducatus, 2. F. 55. Et ideò etiam Divus
Imperator Carolus Quattus Electoralem dignitatem vo-
luit

luit esse individuum, uti videre est ex *Aurea Bulla*, tit. 7.

Von der Churfürsten nachkommen wegen. *Gail.*

lib. 2. obs. 143. Quia (2) accedit discordia quæ ex regnan-

(2.)

tium communiõne oriri solet *l. 26. ff. de servis. urb. præd.*

l. 77. §. 20. ff. de legat. 2. Gail. d. l. n. 10. Hic quaeritur: An

Q.

Primogenitus vel is, cui feudum ob causas prægnantes, in

Patris testamento relictum, teneatur ex fructibus & pro-

ventibus bonorum feudalium exclusos prospicere? Hoc li-

cet cum jure primogenituræ introductum non sit, neq; pa-

ter in testamento simul injungat ei, qui cæteros fratres ex-

cludit. Nihilominus tamen statuimus ipsum oportere ex

fructibus & proventibus exclusos prospicere. Æquitati e-

nim naturali maximè consentaneum est, quæ, quasi lex ta-

cita liberis indistinctè parentum hereditatem addicit. *l. 7.*

in pr. ff. de bon. damnat. Porrò quaeritur: An feudum hoc-

Q.

ce ex pacto & providentiâ computetur in legitimam filio

debitam? Quod negamus. Siquidem illa saltem imputan-

tur in legitimam quæ ex propriâ patris substantiâ filiis ob-

veniunt *l. 29. in fin. l. 30. §. 2. l. 36. in pr. G. de inoff. testam.* Feu-

dum autem non à patre sed à primo acquirente ad succes-

sores pervenit. *Bocer. clas. 4. disp. 14. reb. 37. Gail. lib. 2. obs.*

154. n. 15. De feudo ex pacto & providentiâ novo secus est,

nam hoc à patre, ut supra lit. a. probatum est, habent. *Ro-*

senthal. c. 7. concl. 14. Curtius p. 4. n. 134. Hartm. Pistor.

lib. 2. q. 38. Quod locum etiam in omni hereditario

feudo habet, Tale enim feudum habetur pro parte he-

reditatis, *Schr. p. 7. c. 5. n. 43. §. 44. Pist. d. l.* Ex præ-

Q.

dictâ quaestione emanat etiam hæc. An feudum veniat

in collationem? Resolutio hujus quaestionis pendet ex

priore, nam illud demum feudum, à filiis conferendum

est, quod in legitimam imputatur. Etenim hæc duo à

patri procedunt, ita ut quicquid imputatur in legitimam,

idem etiam sit conferendum & contra *l. pen. §. ibi Dd.*

C. de collat. Rittershus. in partit. feud. l. 1. c. 15. q. 32. Se-

quitur hinc alia quaestio. An ex hoc ipso feudo legi-

C

tima

eima debeat fororibus à successione per testamentum
exclusis? Respondeo: Hanc ipsis non deberi. Est enim
legitima quarta pars debitæ ab intestato portionis l. 8.
§. 8. ff. de inoff. testam. Hartm. Pist. d. q. 38. n. 15. quia au-
tem ab intestato non succedunt, legitimam nullo mo-
do petere possunt l. 6. §. 1. ff. de inoff. test. l. 8. C. Eodem.

Limit.

Quod si tamen feudum sit ejusmodi, ut foeminae in eo
simul cum masculis succedant, tunc ipsis legitima de-

Q.

betur Pistor. d. l. n. 44. An verò ex feudo novo, quod
pater suâ pecuniâ comparavit, legitima filiabus debeat-
ur? Nos, licet multa pro contrariâ opinione speciosè
proferantur, dicimus, filias ex feudo pecuniâ paternâ
comparato legitimam jure petere posse, non quidem ex
ipsâ substantiâ feudi, neque etiam secundum veram ejus
æstimationem, sed duntaxat habitâ ratione pecuniæ
in emptionem feudi collocatæ Hartm. Pist. d. l. n. 63. &
seqq. ubi rationes & aliorum auctoritates prolixè re-
fert.

Q.

Hinc etiam quæritur: An frater vel agnatus te-
neatur fororibus dotem & alimenta ex hoc ipso feudo
constituere? Quod quidem nullo juris feudalis textu
comprobatur, sed expressè contrarium in c. unic. §. do-
nare 2. F. 9. constituitur. Veruntamen ex æquitate inter-
ris Saxonice consuetudine introductum est, si forte va-
sallo alia bona allodialia non sint, ex quibus filia pro
statu & conditione suæ personæ dotari & alimentari pos-
sint, tum, ut in thes. 1. amp. 4 & 5. dictum, dos & alimenta,
ex arbitrio domini feudi ipsis constituenda est.

Q.

Quæritur ulterius: An filius repudiatâ hereditate feudum re-
tinere possit, an verò utrumque aut agnoscere aut repu-
diare necesse habeat? Posterius indistinctè affirmo per
c. unic. 2. F. 45. c. unic. §. filius. 2. F. 51. Thomas de Marino.
in tr. feud. tit. 1. n. 30. Curt. p. 1. q. 8. n. 9. Secus de Jure
Saxonico Landr. lib. 2. art. 21. §. wird es auch frey
ledig. Et s hat auch ein Mann einen Sohn Ex
quo apparet, filium spretâ hereditate feudum retinere
posse.

posse. Proinde per hunc textum quidam Practici differ-
entiam inter jus commune & Saxonicum statuunt. *Co-*
lerus decis. 79. Sed, an etiam agnatus repudiatâ heredi-
tate feudum retinere possit? Quod affirmamus per *d.*
c. unic. 2. F. 45. Ratio diversitatis dari potest hæc, quod
filius omne feudum acquirat, non quidem jure heredi-
tario, sed jure successione à patre intermedio jure sangvi-
nis. Proinde contra æquitatem foret, ut patrem, cujus
beneficio feudum acquirat, lædat. Interest enim memo-
riz defunctorum, ne careant successoribus §. 1. & §. 2.
Inst. qui & quib. caus. man. non poss. Agnatus autem sem-
per primo acquirenti illud adscribit. *Arum. disp. feud. 6.*
tb. f. 5. Jacob. de Belvisio ad c. unic. 2. F. 45. Hartm. Pistor.
l. 2. q. 2. qui hanc quæstionem solidissimè tractavit. Ul-
timò quæritur: An filius & agnatus semper de ære alie-
no creditoribus respondere debeant? De filio, quod de
jure communi teneatur affirmamus per jura in præce-
dentibus allata. De Jure verò Saxonico non tenetur, *Co-*
ler. d. decis. n. 2. nisi de fructibus ejus anni, quo mortuus
est vasallus *c. unic. §. bis consequenter. 2. F. 28. c. unic. 2.*
F. 45. Agnatus verò non semper tenetur, quia potest he-
reditatem repudiare & feudum retinere. *Gail. lib. 2. obs.*
154. n. 4. Ubi meminit in gravissimâ quadam causâ
ita observatum fuisse. Quapropter svadet, ut circum-
specti sint illi, qui cum hujusmodi vasallis contrahunt,
ne decipiantur: decipiuntur enim multi hac subtili-
tate juris: igitur consulant peritiores: & licet hoc du-
rum sit, propter bonam fidem & imperitiam contra-
hentium: tamen ita Lex feudalis scripta est. *c. unic.*
2. F. 45. l. 12. ff. qui & à quib. man. lib. non fiant. De fru-
ctibus verò ejus anni, quo mortuus est vasallus æs a-
lienum solvere tenetur. *d. c. unic. 2. F. 28. c. unic. 2.*
F. 45.

THESIS VII.

De feudo autem Franco jus Feuda-

C 2 le

le testari non permittit (a) optimè ta-
men vasallus de omni feudo testari pot-
est, si eum instituit heredem, qui alias ab
intestato successurus erat. (b)

(a) Hæc enim dispositio fit in præiudicium domini,
c. unic. 2. F. 6. in verb. utile, & agnatorum. c. unic. pr. 20
“ *F. 39* Nec infringit nostram sententiam, quod hoc feu-
dum sit ab oneribus & servitio liberum, nec quod specia-
liter non sit prohibitum. Nam licet hoc ipsum feudum
in uno atque altero capite, alteratum sit, propter quod
etiam improprium dicitur, nihilominus tamen in aliis
capitibus non alterari, propriam suam naturam retinet,
arg. c. unic. 2. F. 48. Proinde quia hoc quod nempe Va-
sallus possit de eo testari, specialiter non est concessum,
necesse est ut maneat sub regulâ communi. *Arum. disp.*
feud. 6. thes. 8. Rosenthal. c. 2. concl. 35. n. 2. Gothofr. An-
ton. disp. feud. 5. thes. 8. lit. e. Gædd. in prælect. feud. c. 8.
concl. 10.

(b) *arg. c. 1. §. sed etiam res. 2. F. 3. & Dd. communi-*
ter in c. unic. 2. F. 39 Afflict. in c. unic. n. 15. 1. F. 8. Mozz de
natur. Feud. n. 86. Gothofr. Anton. d. disp. thes. 8. lit. f. Curt.
p. 4. n. 119.

THESIS VIII.

Nunc ad consensum Legis alicujus
Specialis nobis etiam deveniendum
est, Quæ duplex est, vel Statutum (a) vel
Consuetudo. (b)

(a) Si ergò tale statutum adest, quod feudi disposi-
tionem testamentariam admittit, omninò observandum
est, §. 1. *Inst. de I. N. G. & C. l. 9. ff. de Just. & jur.* Et
est duplex, aliud Provinciale, aliud Municipale. In eo
autem

autem differt à consuetudine, quod vires suas expressâ
sanctione ad exemplum legis habeat. Consuetudo verò vi-
res suas gradatim & quidem tacitè assumat. Nec ob-
stat; quod statutum & consuetudo in iure nostro Civili
sæpissimè æquiparentur ut in *l. 25. ff. ad municipal. l. 5. §. 1.*
ff. de jur. immunitat. Hæc enim æquiparatio saltem proce-
dit, ubi eadem est ratio in utroq; , ubi verò non est eadem
ratio ibi à se invicem distinguuntur.

(b) *Arg. l. 32. ff. de ll. c. 4. distinct. 12. Schneidewin. in epit.*
feud. p. 6. c. 1. n. 12. Schr. de feud. p. 7. c. 2. n. 14. Rosenthal. in
Synops. feud. c. 7. concl. 8 n. 1. Zas. in tr. feud. p. 8. n. 63. Schultz.
in Synops. c. 8. n. 22. Est enim optima interpret. legum. l. 37.
ff. de leg. magistra practicæ Zasius in l. 53. ff. de re judic.
& fundatrix totius juris feudalis ut patet ex rubr. jur. Feud.
Ideoq; etiam meritò consuetudinibus feudalibus dero-
gare potest. Quicquid enim secundum tritum illud, de
genere dicitur, illud etiam de qualibet specie sub genere
illo contentâ dici potest. Sed indubitati juris est, postero-
rem legem abrogare posse priorem. *l. ult. ff. de Const.*
princ. Ergò & consuetudo posterior eam, quæ præcessit,
tollere potest, quia sub specie juris comprehenditur §. 3.
Inst. de jur. N. G. & C. quod etiam Ictus Julianus expressè
innuit *l. 32. ff. de ll.* Ubi dicit; mutari & abrogari leges ta-
cito populi consensu, per quem tacitum consensum nihil
aliud, quàm consuetudo intelligenda est. His autem gra-
visimè obstat *l. 2. c. que sit longa consuetudo.* Ad quam Dd. 90
variè respondent. *Harprecht*, qui aliàs celebris, ad §. 9.
Inst. de I. N. G. & C. jubet Lectorem de verâ & reali solu-
tione cogitare dicens se nihil boni ad legem istam conci-
liandam in promptu habere. Nos oblatâ in conflictu
occasione, videbimus quid ad illam ipsam responderi pos-
sit. Interim videri potest *Frantzkius in elegantissimis suis*
Exercitationibus Exercitat. 1. quest. 9. Quæritur autem hoc
loco, quot actus, quot anni ad introducendam talem con-
suetudinem requirantur? Nos, cum hoc ipsum in nullo ju-
ris

his textu exprimatur, relinquimus arbitrio & discretioni
judicis. Quod, quo ad tempus introducendæ consuetudi-
nis, de Jure Saxonico, secus est. In eo enim ex preise anni
31. & dies requiruntur Landr. lib 1. artic. 29 Facks diff. 12.
Reinh. part. ult. diff. 1. Wesenb. in ¶ ff. de leg. SCris. & long.
consuetud. Nec opus est ullâ distinctione actuum. Nihil
enim interest, siue illi sint judiciales siue extrajudiciales.
Generaliter namq; requiritur consensus tacitus l. 32. §. 1.
l. 35 ff. de leg. Ad ea autem quæ solo consensu inducuntur
judicis præsentia non est opus l. 28. C. de transact. præter-
eum cum Jctus Calistratus consuetudinem leparet à rebus
judicatis l. 38. ff. de leg. Donell lib. 1. comm. c. 10. Speckhan.
cent. 1. q. 73. n. 29. Et hoc ipsum teste Gailio lib. 2. obs. 31. n. 8.
in Camera Imperiali Spirensi, observatur. Porro quæritur
an hæc consuetudo in scripturam redacta pertineat ad
jus scriptum? Quod negamus. Scriptura enim saltem
memoriæ, & facilioris probationis causâ & ita ex acci-
dente fit, per quæ consuetudinis natura immutari nequit
l. 4. ff. de pign. l. ult. C. de leg. c. 5. §. fin. dist. 1. Connan. lib. 1. Com-
mentar. Jur. c. 10. Hinc quæritur etiam an hæc ipsa con-
suetudo probari debeat? Nos affirmamus per c. 1. de con-
suetud. Ernest. Corb. resp. 13. n. 74. & seq. Nec obstat tritum
illud, opinante Ummio in process. disp. thes. 33; jura non pro-
bari sed allegari debere l. 5. ff. de probat. Nos enim non
consideramus consuetudinem in se, quia tunc secundum
allegata, juris est, sed saltem quærimus an hic vel illic ea sit
consuetudo? quæ quæstio facti est: itemq; actus, ex quibus
inducitur consuetudo, sunt facti l. 32. §. 1. ff. de leg. facta au-
tem non præsumuntur sed probantur arg. l. 13. §. ult. ff. de
publ. in rem act. Possunt n. plerunq; etiam prudentissimi
fallere l. 2. ff. de jur. & fact. ignor. Alias certe consuetudo
non est facti sed juris §. 9. Inst. de J. N. G. & C. Sequitur jam
alia quæstio. Quomodo nempe hæc ipsa consuetudo
probanda sit? Nos existimamus eam probandam esse
specificè, non præsumptivè, sed plenè ac sufficienter; pu-
ta

ta r

ea actis, instrumentis itemq; testibus ad minimum duobus l. 2. ff. de testibus. Instrumentis nimirum in eo territorio, de cujus consuetudine quaritur, confectis, gestis & tractatis *Corb. resp. 13. n. 33. & n. 104. & seq.* Assertionem autem iudicis: itemq; Doctoris de tali consuetudine attestantis consuetudinem verè & simpliciter non probari verius est *per Corbm. d. l. n. 35. & seq.*

2.

THESIS IX.

Absoluto consensu Legis, consensum hominis accedamus necesse est, qui est vel domini, vel agnatorum, vel eorum qui in primâ investiturâ comprehensi sunt, quo interveniēte dubium nullum est, quin valeat dispositio (a).

(a) *c. unic. 2. F. 39. c. 1. §. praterea 1. F. 5. c. unic. §. Titius, 2. F. 26. c. unic. in verb. sine ipsorum permissione 2. F. 32. c. unic. 2. F. 55.* Quilibet enim licentiam habet his, quæ pro se introducta sunt, renunciare l. 29. C. de pact. Præd. etiam autem personarum consensus in feudo antiquo ex pacto & providentiâ conjunctim requiritur. Feudum enim quod cū consensu domini & dissensu heredum feudaliū in testamento relictum est, potest ab heredibus revocari. Solus enim consensus Domini hoc in casu est inefficax propter successores feudales, quos antea simultaneè investivit *c. unic. in fin. 2. F. 23. c. unic. in pr. 2. F. 39.* quod etiam Jure Saxonico obtinet *Torgaw außschreiben tit. welcher gestalt die agnaten vnd mit belehnten. ibi, wenn es schon der Lehn Herr bewilliget hettes // vnd mögē es die Lehn Erben wieder an sich fördern. De novo verò ex pacto & providentiâ solius domini consensus sufficit arg. c. unic. in pr. 2. F. 55. Schneidew. p. 6. n. 5.* ubi simul formulam adjicit his verbis. Von Gottes Gnaden

den wir Augustus &c. ibi, Was derowegen vnterthänig vnd demütiglich geberhen/dieweiln er wüste/das Ihm solch vermächtnuß auff dem Ritter Lehen aufferhalb vnsers / als des Landvnd Lehens Fürsten / bewilligung vnd bestetigung nicht zustünde / noch kräftig sein könnte / das wir solch sein Testament gnädiglich geruhen wolten zubestätigen vnd confirmiren. So haben wir demnach gedachtes N. N. sondere trewe vnd fleßige Dienste / die Er vns gethan / vnd die Brosach Ihn darzu bewegend / sambt seinen vnterthänigen fleißigen bitten gnädig angesehen. Bestetigen vnd confirmiren derowegen / auß besondern Gnaden / dasselb sein Testament vnd vermächtnuß &c. Doch Was vnd vnsern Erben an vnsern Ritterdiensten / auch männiglich an seinem Rechten vnschädlich. Zu Birkund &c. Si verò feudum quidem novum, sed jure feudi antiqui, Nach Urth vnd Eysenschafft eines Rechten alten Stam Lehnguts concessum & proximi agnati simultaneè investiti fuerint so sie in die gesambte hand oder gesambte belehnung genommen/ tunc eorum quoq; requiritur consensus. Quid si duo concurrant domini quid tunc faciendum sit quaeritur? Nos putamus tutius esse, si vasallus amborum consensum adhibeat, licet aliquando etiam superioris sufficiat, quæ sententia in puncto juris verior est. *Myns. cent. 5. Obs. 66. n. 3. Gl. in c. unic. §. illud quoq; 2. F. 55. Hartm. Pistor. lib. 2. Obs. 39.* Sed si dominus & proximi agnati in tale testamentum consentire recusent, an possint cogi? Nos negamus ex hac ratione quod assensus sit voluntatis non necessitatis. *Jfern in c. 1. §. quid ergò n. 6. 2. F. 8. Bursat. Conf. 127. n. 13. vol. 2.* Quando autem consensum semel adhibuerunt, tunc non possunt eum revocare. *Curt. jun. p. 4. n. 141. Rosenthal. de feud. c. 9. concl. 5. lit. b.* In impetrandò autem hoc ipso consensu nulla opus est solennitate *Vult. c. 10. n. 67.* Volunt tamen de eo per scripturam constare debere *Bald. in c. unic. in pr. 2. F. 33. Bran. conf. 38. n. 8. Bursat. Conf. 80. n. 24. vol. 1.* An autem credatur

Nota-

Notario & partibus assentibus in testamento assensum
domini impetratum fuisse vide *Mozz. de amiss. feud.*
n. 157. qui quidem in specie de consensu in contractu ad-
hibito loquitur, sed quia à contractu ad ultimas volunta-
tes licitum est argumentari teste *Everhardo in loco à*
contr. ad ultim. voluntates: Ideoq; hinc etiam ipsum al-
legare possumus. Porro hinc etiam decidenda venit quæ-
stio. Antestamentum, quod Archiepiscopus vel Episco-
pus in suo Archiepiscopatu vel Episcopatu confirmavit,
licet Papa ambitiosè in *c. 2. de prebend. & dig. in Clem. c. 2.*
de feud. c. 17. caus. 9. quest. 3. omnia prædia Ecclesiastica
sua esse feuda confidenter asserat, ratum sit etiam si post-
ea Papa ratum habere recuset? Quod affirmamus. Va-
sallus enim jus per assensum Archiepiscopi & Episcopi
acquisivit, quod ipsi à Pontifice sine causâ auferendum
non est *l. 11. ff. de R. I. l. 15. C. de Rei vindic. Covarr. lib. 2.*
var. resol. c. 19. n. 4. Quod in reformatis nostris Archie-
piscopatibus & Episcopatibus minus habet dubii, siqui-
dem Papalis illa jurisdictio Ecclesiastica inter Pontificios
& Lutheranz religioni addictos per Pacificationem Re-
ligionis quæ facta est in comitis Augustanis Ann. 1555.
R. A. S. Damit auch 7. suspensa est *Limneus lib. 1. c. 13.*
n. 18. de Jur. Publ. Rom. Imper. Si verò Archiepisco-
pus vel Episcopus non adhibito consensu Dnn. Capitu-
larium solum assenserit, tunc talem dispositionem non
valere putamus. *c. 22. caus. 12. quest. 2. c. 2. c. 3. & c. 5.*
De his, que sunt à Prel. sine cons. Capit. Glos. in c. 2.
dist. 67. Episcopus enim nihil absq; consensu capituli de
futuris in præjudicium successoris disponere potest
Afflic. decis. 101.

THESIS X.

Prædictus autem Consensus est vel
Expresus vel Tacitus, Expresus vel ab
initio

initio (a) vel ex post facto per rati habi-
tionem interponitur. (b) Uterq; ite-
rum est vel Generalis (c) vel Specialis (d).
Tacitus expressum imitatur (e).

(a) De hoc nullum est dubium, quin eo adhibito te-
stamentum de feudo cæteris tamen paribus rectè fieri
possit, Unusquisq; enim ut antea dictum, potest de jure
suo tantum remittere, quantum vult *l. 29. C. de pact.*

(b) Rati habitio enim confirmat actum invalidum,
c. unic. 2. F. 39. & retrahitur ac consensum initialem
imitatur, confirmans ea quæ ab initio subsequuta sunt *l. fin.
C. ad SCtum Maced. l. 25. C. de donat. inter vir. & uxor.*
Deindè ubicunq; consensus non requiritur ut autoritas
ibi locus est rati habitio. Hic autem non requiritur
ut autoritas, sed quatenus spectat ad commodum ejus,
qui consentit. *Wesemb. w. de auth. & cons. tut. Jfern. c.
unic. 2. F. 55. n. 14. Curt. p. 4. n. 138.*

(c) Generalis est quando potestas testandi alicui in-
distinctè conceditur. Hinc quæritur. An hoc in casu
Vasallus feudum possit Ecclesiæ vel Reipublicæ relinque-
re? Neg. Magnum enim feret præjudicium domino,
cum feudum nunquam ad eum reversurum sit, siquidem
ecclesiæ & Republica nunquam desinant esse heredes
c. unic. 1. F. 13. nunquam enim moriuntur. Et quod se-
mel Deo dicatum ad usus humanos non iterum transfe-
rendum est. *C. 51. de R. I. in 6to.* Præindè non præsu-
mendum est dominum in talem alienationem consen-
sisse, nisi fortè contrarium expressè probetur. Porro
quoq; quæritur. An is cui generaliter data est licentia
testandi possit etiam de parte testari? Et hoc negamus.
Fundamentum nostrum in eo est, quod domini inter sit,
ut feudum non distrahatur ac dividatur inter plures va-
sallos. Nam sicut vasallus non cogitur plures dominos
agno-

agnoscere *c. unit. §. firmiter in fin. 2. F. 55.* Ita nec domi-
no invito plures vasalli obtrudendi sunt. Licet enim
consentiat in alienationem totius feudi, non tamen vide-
tur consensisse in alienationem partis. Huc etiam venit
annectenda quæstio si dominus consentiat absq; prote-
statione illâ: Salvo jure directi domini *Jedoch das es
Ihme an seiner Lehens gerechtigkeit ohne schaden sein sol-
le/* an sibi quo ad dominium directum præjudicium fa-
ciat? Nec hoc affirmare possumus. Renunciationes
enim sunt stricti juris, nec præsumuntur nisi probentur,
quia nemo jactare suum præsumitur in *pr. l. 25. ff. de pro-
bat.* Præsertim cum Confirmationis natura perhibeatur
addere robur confirmato, non ergò confirmatio exten-
tenda ad non contenta in ea *Knicken de Vestitur. pact.
p. 1. c. 1. n. 126.* ubi plures allegat. Cui accedit quod con-
sensus domini saltem requiratur, ut tale testamentum
valeat, quantum ad ipsum jus, quod vasallus habet, qui et-
iam in eâ intentione & mente est, ut illud tantum in
suum successorem transferat. Prædicta autem licet
ita se habeant, consultius tamen esse putamus si domi-
nus modò dictam clausulam, Salvo jure directi domini,
adjiciat, quod hodiè plerumq; fieri solet ut patet ex
translata confirmatione Electoris Augusti. *thes. præced.*
Deniq; notandum est, quòd quemadmodum Dominus
talem dispositionem in suum, non verò agnatorum
præjudicium confirmat, ita unus agnatus non possit
cæteris agnatis & simultaneè investitis præjudicare
Schr. p. 7. c. 2. n. 17.

(d) Hic Limitatus est personæ, temporis & modi adje-
ctione. Ideoq; etiam strictè accipiendus est, ita ut non
extendatur ad non expressa. *Mozz. de amiss. feud. n. 156.
vers. sed quid si Vult. lib. 1. c. 10.* quia consensus ille ac-
commodatur testamentariæ dispositioni, quæ est contra
naturam feudorum. Hinc licentia facta Vasallo re-
standi in Titium dispositio facta in alium nulla est.

D 2

Gloss.

Gloss. in c. unic. 2. F. 55. Decian. cons. 83. n. 3. Hinc etiam est ut certâ alienationis specie definitâ non possit à Vassallo usurpari alia. Ut, si concessa fuit alienatio in ultimâ voluntate, non valet alienatio inter vivos *Bald. in d. cap. Curt. jun. p. 4. n. 145.* Sic licentiâ datâ ad certum aliquod tempus si tempus, testamento nondum facto, elapsum sit, sinè novo consensu amplius testari non licebit *Cammerar. in d. c. pag. 355.*

(e) Hunc consensum Tacitum sive præsumptum non omnes eodem definiunt modo. Quidam enim definiunt illum solâ scientiâ cum taciturnitate, per *Gloss. c. unic. 2. F. 52.* & hanc taciti consensus definitionem veram esse dicit *Borch. c. 8. n. 73.* à quâ in iudicando recedendum non esse testatur *Schurff. Cons. 41. n. 3. cent. 1. Zas. p. 9. n. 31.* sed multis displicet per *l. 8. §. 15. ff. quib. mod. pign. solv.* Is enim qui simpliciter actum scit & fieri patitur, dum absens est non modò pro non consentiente, sed pro dissentiente, quoties de ipsius incommodo agitur habendus est *l. 8. §. 1. ff. de procur.* Quapropter tum demum scientia cum taciturnitate sufficit, si dominus & agnati in actu testandi sint præsentés, quæ sententia in puncto juris verior est *Zas. de feud. alien. 7. Myns. cent. 4. Obs. 87. Wesenb. de feud. c. 8. n. 3.* Si verò consensus quoq; tacitus absentis ex aliis constat, tunc non semper requiritur præsentia. Veluti si ex Conjecturis absentis tacitus consensus colligi possit, puta si de testamentariâ dispositione ad dominum literæ essent scriptæ, quibus acceptis tacuisset, *Bart. in l. 12. §. 1. ff. rem rat. hab.* vel si testamentum suo sigillo confirmet. *Wesenb. c. 8. n. 21.* vel si post mortem testatoris debito tempore feudum ad se non revocet. *Schenck Baro in Viridar. concl. 95.* Similiter tacitum domini consensum nonnulli arguunt ex eo, si vassallus testando suam & domini conditionem meliorem fecerit. *Par. de Pure. de redintegr. feud. c. 149. n. 5. & seq.*

Limitat.

THESIS

THESIS XI.

Porro impetratur consensus per pactum (a) quod à nudo & simpliciter sic dicto consensu differt. (b)

(a) Quod alibi etiam pactio *c. unic. 2. F. 107.* Item tenor investituræ *c. unic. §. praterea. 2. F. 2. c. unic. §. 1. 2. F. 104.* appellatur. Si ergo contractui feudali pactum tale adjectum sit, ut vasallus de feudo testari possit, dubium nullum est quin testamentum sit validum. Talis enim pactio naturæ feudorum derogat, & feudalem contractum format ac reformat *c. unic. §. praterea. 2. F. 2. c. unic. 2. F. 18.*

(b) Consensus enim latius patet quam pactum. Sæpè tamen in jure nostro ut causa & effectus confunduntur *l. 7. §. 4. ff. de pact. Wesenb. in parat. d. tit. n. 2.*

THESIS XII.

Absolutâ dispositione testamentariâ de ipso feudo, consequens est ut agamus quoq; de rei feudum quàm proximè accedentis ordinatione testamentariâ. Quæ valet, si est vel de feudo pignoratitio, Germanis ein Pfandlehen (a) vel de feudo Antichretico, quod apud nos widerkaufflichehen vocatur. (b)

(a) Quicumq; enim jus pignoris in feudo est adeptus, ille potest de eoràm inter vivos quàm in ultimâ voluntate disponere, non quidem de feudo ipso, sed de obligatione istâ, quam per illud ipsum pignus adeptus est. Hæc enim obligatio pro re allodiali habetur, quia tanquam accessoria, sequitur naturam principalis, debiti nimirum. *arg. l. 35. §. 1. ff. de Reiv. l. 44. ff. de relig. & sumpt. fun. l. 26. §. 2. ff. de pact.*

paſſ. dot. c. 43. de R. I. in 6to. debitum autem principale sine dubio inter res allodiales refertur. *Rosenthal c. 7 concl. 9. Schnader. p. 7. c. 2. n. 26. & seq. Gothofr. Anton. disp. 5. thes. 8. lit. g. Setzer disp. feud. 7. thes. 4. lit. d.* Hac tamen ita procedunt, si dominus & simultaneè investiti ab initio in pignoratitium hocce feudum consenserunt, aliàs enim prædictæ personæ, etiam non refuso debito, feudum revocare possunt. Nam ubicunq; prohibita est alienatio, ibi quoque prohibetur pignoris & hypothecæ obligatio *l. fin. C. de reb. alien. non alien. c. unic. in pr. 2. F. 55.* Nec infringit nostram sententiam quòd per pignus tantum jus in re constituatur, nec dominium transferatur, *l. 1. C. de fund. dotal.* Nam libenter concedimus per pignus jus in re saltem constitui, nec sub propriâ significatione vocabuli alienationis contineri, nihilominus tamen statuimus improprie sub alienationis vocabulo comprehēdi *d. l. fin. C. de reb. alien. non alien.* præsertim in jure nostro feudali per expressum *c. unic. in pr. 2. F. 55.* Nam cum jus rei diminuitur & ad alium transfertur, id quod translatum sanè etiam alienatum est. *Fabian. de Monte S. Geminiano in tr. de Empt. & vend. q. 22. n. 10. c. 5. de reb. Eccles. alien. vel non.*

(b) Hoc autem in multis à feudo pignoratitio differt. (1.) enim pignoratitium semper solutione ejus quod debetur solvitur *l. 1. in pr. l. 5. §. 2. ff. quib. mod. pign. vel hypothec. solv.* Antichreticum verò finito tempore, quod in contractu constitutum erat, & pecuniâ tum demum solutâ liberari potest. (2.) Antichresis semper & indistinctè est usuraria *l. 17. C. de Usur. Molin. in tr. de Usur. q. 32. Negusant. in tr. de pign. memb. 5. n. 10. & seq.* Contractus verò pignoratitius, non est suâ naturâ usurarius, sed tum demum si ita conventum fuerit. (3.) In Antichresi fructus pignoris non computantur in sortem, etiam si legitimum usurarum modum excedât, veluti si centum quis mutuo acceperit, & fundum pignori dederit, qui quotannis viginti aureorû vel etiam plus vel minus reddere solet, nihilominus tamen valet

let ista conventio d. l. 17. C. de Usur. Cujacius observ. 35. lib. 3.
C. lib. 8. obs. 17. Hoc autem fit ob duas rationes (1.) propter
incertum fructuum proventum, cum enim uno anno plus,
alitero minus nascatur, ideoq; si pauciores forte colligat
creditor ex fundo pignorado fructus, quam legitimarum
usurarum modus efficiat, contentus iis esse cogitur, si verò
uberiores, debet etiam hoc cedere lucro creditoris. (2.)
propter incertum fructuum pretium. Pretia enim pro lo-
corum & temporum varietate mutantur, hinc etiam fit, ut
fructus aliquando excedant legitimarum usurarum mo-
dum, & aliquando usuræ fructus. Prædicta autem omnia
vera sunt in antichresi expressâ, ubi nempe inter debito-
rem & creditorem expressè & nominatim conventum fu-
erit, ut creditor re pignori datâ in vicem usurarum utere-
tur, fruereetur. Secus verò est in tacitâ in quâ creditor fru-
ctus intra modum tantum legitimum usurarum vice per-
cipere potest. l. 8. ff. in quib. caus. pign. vel hypothe. tac. con-
trab. In utraq; autem antichresi tam expressâ quam tacitâ
consensus quoq; domini & simultaneè investitorum ne-
cessarius est. Quæritur autem hoc loco an foemina etiam
feudi pignoratitia & emptâ relinqui possint? Quod puta-
mus, secuti Rauehbarium part. 1. q. 37. qui hoc ipsum mul-
tis rationibus approbat.

THESIS XIII.

Valet etiam dispositio testamentaria
de meliorationibus intrinsecis (a) & ex-
trinsecis. (b) Item de fructibus feudali-
bus (c) & de pecuniâ ex feudi venditio-
ne redacta. (d)

(a) Sunt autem meliorationes intrinsecæ, quando
ita aliquid feudo jungitur, ut salvâ ejus substantiâ inde di-
velli nequeat Hartm. Pistor. lib. 2. q. 42. Rosenthalc 10. concl.
43. Schmid. 2. part. 9. princ. sect. 2. m. 1. Et hoc in casu do-
minus

minus vel agnatus, si feudum ipsis fuerit apertum, tenentur aut pretium seu impensas in meliorationem factas restituere, aut pati, ut melioratio ista auferatur *c. unic. 2. F. 28.*

⁶⁶ Nec infringit nostram sententiam, quod nemo possit repetere eas expensas, quas sciens in alieno fecit fundo §. 29.

Inst. de Rer. divis. Respondemus enim Vasallum expensas facientem in re feudali, non facere prorsus in alieno solo, sed quasi in suo, cum habeat utile feudi dominium. Hisce

Q. præmissis quæritur, an semper sit in arbitrio domini, utrum malit pretium meliorationis reddere, an verò pati, ut melioratio seu ædificium tollatur? Nos putamus electionem non semper esse penes dominum. In necessariis enim meliorationibus nullo modo hæc electio domino datur, sed tenetur ipsis expensas restituere, *Schrad. 2. part. 9. sect. 2. n. 95. §. Tertia hæc limitatio* at benè in voluptuariis *Hartm. Pistor. q. 42. n. 7.*

Q. Melioramenta autem æstimanda sunt, non pro valore ruderum & materiæ quanti ea vendi possint diruto ædificio, sed secundum valorem ædificii consistentis, ut probat *Clarus §. feudum. q. 88. n. 2.* Et in illâ

Q. æstimatione licet quidam existiment, spectandum esse illud tempus, quo factæ sunt impensæ & meliorationes, ut videre est apud *Menoch. de Recup. poss. remed. 15. n. 565.* communior tamen est opinio in contrarium, rationem nempe habendam esse ejus temporis, quo feudum apertum restituitur de quo apud *Clar. d. loc. in addit.* Pretia enim rerum iusta, ex præsentis non præteritæ æstimatione

Q. constituuntur *l. 3. §. 5. ff. de jur. Fisci.* Vasallus tamen illas impensas repetere non potest, si ædificium colligendorum fructuum gratiâ exstructum fuerit *Schrad. 2. p. 9. sect. 2. n. 144.* Idem etiam statuitur de impensis exiguis & modicis *Schr. d. l. n. 69.* ubi concludit iudicis arbitrio relinqui,

Q. quænam modicæ dicantur impensæ. Illud adhuc notandum est: in melioratione æstimandâ, non habere locum compensationem fructuum perceptorum, cum illo quod impensum est. Ubi cunq; enim fructus non jure possessionis;

fionis, sed dominii percipiuntur, cessat compensatio *Bald.*
in l. 42. §. 1. ff. solus. matr. Negusant. de pign. memb. 4. p. 5.
n. 14. Deteriorationis tamen ratio in æstimatione melio-
rationis meritò habetur. *Schr. d. l. n. 29. & n. 74.* Quæ sen-
tentia ex eo confirmatur, quod in legibus cautum sit, illud
tantum censeri lucrum, quod deductis omnibus damnis,
superest. *l. 30. ff. pro socio. §. 2. in fin. Inst. eod. tit.*

(b) circa has meliorationes notandi sunt tres casus.
Primus est, si factò aliquo vasalli interveniente aliquid ac-
cesserit feudo, puta, si vasallus bona allodialia emat, illaq;
uniat feudo: quæ tamen exindè non efficiuntur feudalia
sinè expressâ & novâ investiturâ *Hartm. Pistor. d. l. q. 42.* Nisi
vasallus bona illa allodialia sciens consentiente domino
accepisset in feudum: vel de illis bonis 30 annos tanquam
feudalibus, peculiare servitium præstitisset domino *c. unic.*
§. si quis. 2. F. 26. Rüd. in meth. jur. feud. lib. 1. c. 15. n. 1.
Joan. Zabel. Exercit. feud. 5. thes. 5. Arum. disp. feud. 5. thes. 30.
Schneidew. in epit. feud. p. 4. n. 50. & seq. Wesenbec. de feud. c. 6.
n. 3. Obrecht. tr. de feud. lib. 2. c. 6. n. 2. Bocer. in tr. de præscript.
feud. c. 1 n. 1. c. 2. n. 8. & seq. Hinc si vasallus jurisdictionem
aliquam feudo acquisierit aliundè, illa feudo non accre-
scit: ideoq; non pertinebit ad dominum, neq; ad agnatos,
ad quos feudum devolvitur, sed manebit penes vasallum,
vel ad heredes vasalli transibit *Clar. d. §. feudum. q. 88. n. ult.*
Secus est in servitutibus pretio acquisitis à vasallo: Eæ e-
nim, finito feudo manent penes feudum, & unà cum ipso
acquiruntur domino vel agnato. Ratio differentiæ est in
eo; quod jurisdictio sit aliquid separatum ab ipso castro
sive feudo. Servitus verò est jus inseparabile *Clar. d. l. q. 38.*
n. 4. Alter casus est: Si absq; vasalli factò ex ipsâ rei naturâ
incrementum fuerit unitum feudo: veluti, per alluvio-
nem, vel fluminis impetum. In quo casu communiter di-
stinguitur, ut incrementum evidens & separatum acquirat-
ur domino feudi, latens verò pertineat ad vasallum. Nos
eum *Clar. d. q. 88. n. 3.* existimamus, æquius esse ut quodvis

E

inre-

(1)

2

(2)

(3)

incrementum, quod sine industria vasalli feudo accesserit, quoad proprietatem quidem acquiratur domino: quantum verò ad jus, sive utile dominium, vasallo. Ultimus casus est: Si augmentum sit mixtum, hoc est, partim facto hominis, partim dispositione legis accesserit: ut in præscriptione quod augmentum similiter ad dominum pertinet. *Schrad. 2. p. 9. sect. n. 6. & 7. Hartm. Pistor. d. l. n. 55.* Proinde de ultimis hisce duabus speciebus vasallus disponere nequit, de primâ verò optimè potest. Feudo enim finito absq; culpâ vasalli, meliorationes feudales adeò transeunt ad heredes allodiales, ut etiam rem feudalem tam diu retinere possint, quo ad meliorationes receperint *Rosenthal in synops. feud. c. 10. concl. 43. n. 39.* Postunt enim se tueri exceptione doli *arg. §. 30. Inst. de rer. div.* Quod si autem fortè per errorem heredes restituisent feudum, omisso jure retentionis, eo casu ipsis competit etiam condictio certi, quasi plus debito dederint. *l. 40. §. 1. in fin. ff. de condict. indeb. Afflict. in §. si vasallus 2. F. 28.* Quin etiam officio judicis impensas servari poste probat. *l. 48. ff. de Rei vindic.* Quod si tamen dominus vasallo offert satisfactionem, quod ipsi & heredibus satisfactorius sit pro melioratione, aliud est. *Negusant, de pign. membr. 4. p. 1. princ. n. 10. vers. tertia conclusio est. Hartm. Pistor. d. q. 42. n. 33.* Et cum meliorationes in facto positæ sint, nunquam præsumuntur, sed debent probari ab eo, qui ut à se factas, easdem repetit *Rol. à Valle conf. 28 n. 30. & seq. vol 1. Mascard. de probat. concl. 40 n. 4. & 5. Stephani in œconom. jur. feud. c. 9.* An autem hæc meliorationes fœminis quoq; relinquì possint? quæritur: Quod cum *Rol. à Vall. d. l. n. 29. & Borcb. c. 7. n. 73.* affirmamus. Et hæc quæ hæctenus dicta sunt de jure feudali communi obtinent. De jure verò Saxonico omnis melioratio in feudo facta penes feudum, sive illud aperiatut domino, sive agnatis vasalli, non obstante, quod vasalli bona allodialia ad ceteros ejus heredes perveniant remanet, ut apparet ex *artic. 21. lib. 2. Landr. §. wird es aber frey. & pau-*

& paulò post, *Leihet auch ein Herr / cum his etiam concordat Lehn. c. 6. & Weichbild art. 93. in Glos. ibi, hat auch ein Mann.* Item *Const. Elect. Augusti part. 3. Const. 31. Moller. ibid. & hoc ipsum habetur in differentiis Jur. com. & Sax. Fachs. diff. 36. Reinh. diff. 23. part. 3. Zobel. diff. 29. part. 3. Matth. Coler. decis. 73. part. 1. Harm. Pistor q. 24. lib. 1. Fr. Pfeil cons. 85. Gebewode so der jüngste cent. 1. Consult. Saxon. part. 1. q. 3. n. 33. tom. 1. & part. 2. q. 38. tom. 2.* Proindè de hoc jure nulla de melioratione valet dispositio.

(c) Qui sunt vel percepti vel adhuc percipiendi. De perceptis, sive sint ex feudo hereditario, sive ex pacto & providentiâ vasallus testari potest. Percipiendi verò, vel ex feudo hereditario, vel ex feudo ex pacto & providentiâ proveniunt Qui ex feudo hereditario & ex pacto & providentiâ novo descendunt, de iis quoq; vasallus in ultimâ voluntate disponere, & heredem condemnare potest, ut certam fructuum quantitatem legatario restituat, *arg. c. unic. 2. F. 45.* Cum enim de feudo ipso, ut supra probatû est, testari possit, multò magis de fructibus tanquam accessoriis poterit. Præsertim cum non dicatur alienatio rei, ubi alienantur fructus separati ab illâ re, neq; hoc ipsum fiat in præjudiciû domini & agnatorum *l. 9. §. 1. ff. de donat. Schneidw. p. 6. n. II. Curt. p. 4. n. 106. in fin. Schöner. disp. feud. 6. thes. 30. lit. b.* Sed non immeritò hîc quæritur. An etiam vasallus de fructibus percipiendis, vel stantibus & pendentibus ex feudo ex pacto & providentiâ antiquo testari possit? De his ipsis fructibus aliud in jure communi, aliud in jure Saxonico statutum reperitur. De jure enim communi, si vasallus decedat, sinè herede masculino & contingat feudum ad dominum reverti, tunc distingvitur, ut si ante Martiû decedat, omnes fructus illius anni ex feudo proveniètes ad dominum pertineant, ergò in hoc casu testari nequit; Si verò post Calèdas Martii usq; ad Augustû, omnes fructus, qui interim percipiuntur, ad heredes vasalli spectant, & in hoc casu vasallum testari posse existimamus. Si verò post Augustum moritur, tunc omnes fructus anni percipit dominus. *c. unic. §. bis conse-*

E 2

quenter.

quenter. 2. F. 28. c. unic. 2. F. 45. c. unic. 2. F. 86. Matth. Coler. de
cis. 252. n. 7. part. 2. Köppen decis. 30. n. 40. De jure verò Sa-
xonico, non distinguitur quo anni tempore vasallus mori-
atur. Landr. lib. 2. artic. 58. Lehnr. c. 6. const. Elect. Aug. 32.
part. 3. Nam quicquid seminatum & raturatum est vivente
vasallo, id tanquam labore & industriâ istius quæsitum he-
redibus ejus manet, nec ad succesores feudi pertinet. Qui
verò non ex agris proveniunt, sed singulis annis statis tem-
poribus ex feudis præstantur, ut sunt decimæ, & hujusmodi
similes annuæ pensiones seu præstationes, tunc ad heredes
devolvuntur, si dies solutionis vivente adhuc vasallo vene-
nerit, vel si intra trigesimum diem peti potuerint, quod si
neutrum horum factum sit, pro ratâ temporis illius anni,
quo vasallus decessit, redditus, census & ejusmodi similia
heredibus ipsius debentur Const. 16. part. 3. Moller. ad Const.
Elect. Aug. 32. part. 3. Proindè etiam de hisce fructibus valet
vasalli testamentaria dispositio. De fructibus autem natu-
ralibus, ut sunt foenum, pyra, poma & similes testari nequit,
quia ad succesores feudi pertinent d. const. 32. part. 3.

Q. (d) Non enim habet amplius feudi naturam c. unic. §. si
vasallus de beneficio. 2. F. 26. Wesenb. c. 7. n. 9. Const. Elect. Aug.
30. part. 3. Hinc non valet conventio seu pactum, quod fra-
tres feuda dividentes, adjicere solent divisioni; ut pecunia,
quam unus vel alter frater ex feudo percepit, fratre isto sine
heredibus mortuo, in feudum recidat, & feudum sit, etiam si
juramento sit confirmata ista pactio. Proindè stante tali
pacto unusquisq; nihilominus potest testari; Nisi ejusmodi
conventiones consuetudine provinciarum receptæ sint,
aut inter fratres & agnatos conventum sit, ut pecunia ex
feudo redacta convertatur in emptionem feudi. Hæ enim
conventiones valent Const. Elect. 30. part. 2. Schurff. cons. 22.
cent. 2. Cothman. respons. 8. & respons. 29. Borch. de feud.
c. 6. n. 14. Johan. Köppen. decis. 18. Vult. lib. 1. c. 5. n. 10.
Arum. disp. feud. 4. res. 5. Nec infringit nostram sen-
tentiam, quòd de feudo regulariter nemo possit testari
consequenter ergò nec de hac ipsâ pecuniâ, quia surro-
gati-

gatum sapit naturam ejus, cui surrogatum est *l. 32. ff. de
jur. dot. l. 28. §. 2. in fin. ff. de judic. §. 29. Inst. de act.* Hoc enim
saltem valet datâ paritatis utriusq; & surrogati, & ejus cui
surrogatur, ratione, quod hoc loco secus est, quia ex feu-
do, quod consistit in re immobili, comparatur pecunia,
quæ absq; omni dubio mobilis *Schöner. lib. 1. disp. feud. 6.
ch. 31. Gothofr. in not. ad l. 48. §. fin. ff. de fure. mibi lit. s. Ever-
hard. in Top. loc. à vi subrogationis.*

THESIS XIV.

Positâ successione Testamentariâ,
sequuntur ergò necesario ejusdem ef-
fectus, ut Petitio hereditatis (a) Petitio
missionis in possessionem bonorum
feudalium (b) Actio ex Interdicto quod
legatorum (c). Actio hypothecaria (d)
fideicommissaria restitutio (e) & fami-
liæ erciscundæ actio (f) &c.

(a) Ubicunq; enim locum habet successio testamen-
taria, ibi etiam locum habet petitio hereditatis, Et com-
petit ei ut heredi ex testamento, & datur ejusdem heredi,
Adversus eum, qui vel pro herede, vel pro possessore pos-
sidet totam hereditatem, vel rem hereditariam licet mi-
nimam *l. 9. §. 10. ff. de per. hered.* Item contra eum qui do-
lo desit possidere, ut se actione eximeret *l. 13. §. 14. ff. eodē
tit.* Et in heredes possessoris, quia & ipsi possident *d. l. 13.
§. 11. ff. d. tit.* Est autem rei persecutoria, ad restituendas res
in testamento relictas: universalis *l. 1. in pr. ff. de rei vindic-
cat. bonæ fidei §. 28. Inst. de act.* Perpetua *l. 7. C. de petit. hered.
Schr. part. 7. c. 5. n. 44. Hartm. Pistor. l. 2. q. 1. n. 62. §. 63. quest.
14. n. 37. §. 38.*

(b) *l. fin. C. de edict. D. Hadrian. soll.* Et competit iis qui de

E 3

domi-

dominio contendunt, ut sciatur, quis eorum pendente lite in possessione esse debeat. Ideoq; is, qui competenti iudici testamentum ostenderit non cancellatum, neq; abolitum, neq; ex quacunq; suæ formæ parte vitiatum, sed quod in primâ figurâ sinè omni vituperatione appareat, & depositionibus testium legitimi numeri vallatum sit, mittitur in possessionem donec lis terminetur & præferatur omnibus, qui testamentum impugnant, quamvis falsum vel inofficiosum, seu alio vitio illud laborare asserant. *Haersolt in adversar. part. 5. act. 1.*

(c) Quam actionem Prætor introduxit cui æquissimum visum est, nnumquemq; non sibi ipsi jus dicere occupatis legatis, sed hoc ab herede petere in *l. 1. ff. quod legatorum*. Estq; adipiscendæ possessionis. Et conceditur heredi veluti capiti ultimæ voluntatis; adversus occupantem & possidentem rem pro legato, sinè voluntate vel ratihabitione heredis vel bonorum possessoris. Persequitur autem hæc actione rem, ita ut legatarius restituere teneatur: Quod si non faciat, condemnatur in id quod interest *l. 2. §. 2. ff. quod legatorum*. Fructus quoq; in hæc actionem veniunt à die litis contestatæ percepti *l. 3. ff. de Interd. Oldend. Class. 2. act. 2.*

(d) *§. 2. Inst. de legat. l. 1. C. commun de legat. Gothofr. Anton. disp. feud. 13. tit. 1. lit. b. Schneidew. ad d. §. Inst. de leg.*

(e) Competit verò ei cui aliquid relictum est in testamento per fidei commissum, adversus eum, qui fidei commissum jussu testatoris restituere debet. Conceditur etiam heredibus fideicommissarii. Et in heredem, qui gravatus est aliquid dare vel restituere. Rei persecutoria est, quia regulariter fideicommissum relictum complectitur. *§. 2. Inst. de legat.* Interdum tamen & poenæ persecutionem habet, ut in casu, *§. 19. Inst. de act.*

(f) Quæ datur coheredi volenti à eommunione discedere, sive possideat, sive non possideat hereditatem modò non negetur ipsum coheredem esse. Datur adversus coheredes, quocunq; jure succedentes. *l. 2. in pr. & §. 1. ff. famil. ercisc.*

ercisc. Quasi ex contractu, & mixta est hæc actio, tam in rem, quæ dividi debet; quam in personam cui plerumq; aliquid adjudicatur § 20. *Inst. de act. §. 3. Inst. de obl. que qd ex contr. nasc.* Deindè etiam duplex censetur hæc actio: quia controversantes sunt invicem actores & rei: cum par sit causa omnium *l. 10. ff. fin. reg. l. 2. § 3. l. 44. §. 4. ff. fam. ercisc.* Et ideò singuli jurare debèt de calumniâ *d. l. 44. § 4 ff. fam. ercisc.* Verum quatenus ad ordinem cognoscendi servandum attinet: utiq; is censetur actor, qui prius ad iudicium provocavit. *l. 13. ff. de judic. l. 2. §. 1. ff. Commun. divid.* Datur etiam heredibus coheredis. Non tamen agunt singuli: sed aut omnes simul experiri debent; aut unum procuratorem dare, qui omniam nomine agat, datur quoq; in heredes coheredis *l. 48. ff. d. tit.*

T H E S I S X V.

Jus quoq; accrescendi (a) & jus transmissionis hîc locum habent (b).

(a) Nullam enim videmus rationem cur hîc à regulis Juris Civilis recedere debeamus. Est autem jus accrescendi secundum *Cujac. in parat. ff. de usuf. accresc. § in tr. §. ad Afric. p. 186.* jus nanciscendæ vel retinendæ partis ejus, qui non concurrit, vel qui concurrere defuit. Omnino enim in jure accrescendi considerantur partes in quibus illud exercetur. Pars enim parti accrescit. Jus autem retinendæ partis ejus, qui non concurrit, tam in dominio, quam in usufructu locum habet; Jus verò nanciscendæ ejus partis, qui concurrere defuit in usufructu tantum proprie locum habet *Cujac. d. tr. §. ad Africam.* Concurrere autem ii dicuntur, qui ad eandem in solidum vocari. simul ad eam veniunt, & singuli suam partem ferunt. *l. 7. C. de legat. l. 5. §. 18. ff. de damn. infecto.* Ex proposito descriptione constat etiâ de divisione. Jus enim accrescendi in specie sic dictum & in jus non decrescendi *Cujac. in l. 2. de usuf. accrescend. Bolognet in l. re conjuncti n. 28. § 56. de legat. 3. Petr. Gregor. lib. 46. Syntagm. c. 2 n. 2. licet*

licet Jureconsulti juris accrescendi nomine etiam jus
 non decrescendi venire voluerint *l. 26. §. fin. ff. cond. &
 demonstr.* Propriè tamen loquendo aliud est accrescere,
 & aliud est, non decrescere pro ut expressè distinxit Im-
 perator noster Justinianus in *l. unic. §. 11. C. de caduc. toll.
 Coras. in l. testamento u. 1. C. de Impub. & al. subst.* Jus ita-
 que accrescendi in specie est jus nanciscendæ partis ejus
 qui concurrere desit. Jus non decrescendi est jus reti-
 nendæ partis ejus qui non concurrit *l. unic. d. §. 11. C. de
 cad. toll. in med.* Præterea jus accrescendi in specie sic di-
 ctum dividitur in Personale & Reale. Illud est cum
 portio personæ ut in usufructu accrescit *l. 10. ff. de usufr.
 accresc. l. 14. §. 1. ff. de Except. rei judic.* quæ species potis-
 simum in testamento vasalli locum habet. Hoc est cum
 portio portioni, ut in proprietate adcrecit, quæ species
 potissimum in testamento domini locum habet. Causa
 efficiens hujus juris est testatoris voluntas. Causa instru-
 mentalis est heredum vel legatariorum plurium conjun-
 ctio: nam ex conjunctione pendet jus, accrescendi §. 8.
*Inst. de leg. l. 89. ff. de legat. 3. tot. tit. C. quand. non petent.
 part.* Fit autem testatoris conjunctio tripliciter Verbis
 tantum, Re tantum, Re & verbis simul *l. 142. ff. de verb.
 sing. (1)* Verbis tantum fit conjunctio, cum pluribus
 quidem res eadem, sed partibus certis unicuique assigna-
 tis, unicâ enunciatione relicta est: hoc modo: Titio
 & Sempronio fundum huncce feudalem æquis parti-
 bus do lego. In hac conjunctione in genere, vocantur
 quidem omnes ad eandem rem; sed propter rei divisio-
 nem in partes, non dicuntur re, sed verbis conjuncti.
 Quia igitur ab initio per concursum partes habeant, jure
 accrescendi non gaudent *d. l. 89. ff. de leg. 3.* ubi JCtus Pau-
 lus ait; verbis tantum conjunctos semper habere partes.
 Cum itaq; voluntas testatoris partes illis tribuat, non de-
 cet ut nos ipsis totum tribuamus, ne simus liberaliores
 ipso testatore *l. 59. in fin. pr. l. 63. §. 7. ff. ad SCum Trebell.*
 Præter-

Præsertim cum juri accrescendi non sit aliter locus, quam si res duobus in solidum legeretur, & concursu dividatur.

§. 8. *Ubi Borch. Inst. de legat. l. 3. in pr. l. pen. ff. de usufr. accresc.* (2)

Re tantum fit conjunctio cum pluribus eadem res seu feudum separatis enunciationibus in testamento est legatum: hoc fortè modo: Titio huncce fundum feudalem Cornelianum do lego; Sempronio huncce fundum feudalem Cornelianum do lego. Hic Titius & Sempronius sunt conjuncti Re. Idem fundus namq; illis legatur; separatis enunciationibus *d. l. 89 ff. de legat. 3. l. 3. §. 1. ff. quib. mod. usufr. amitt. l. 1. §. 3. ff. de usufr. adcrefc.* Hæc autem conjunctio passim in nostro jure vocatur disjunctio *l. unis. §. 10. C. de caduc. coll.* Quod ideò fit; quia nulla est inter eos conjunctio, nisi quòd ad eandem rem vocentur. Adeoq; licet quodammodo re ipsa conjuncti sint, tamen frequentius ratione eorum, qui & re & verbis conjuncti sunt, pro disjunctis & separatis habentur. §. 8. *Inst. de legat.* Cum ab ipso testatoris sermone apertissimè sint discreti. *Duar. lib. 1. de jur. accresc. c. 6.* Nihilominus tamen intertales est jus accrescendi *l. 3. in fin. ff. de usufr. accresc.* ubi Jctus Celsus tradit: toties est jus accrescendi, quoties singuli ab initio solidum habentes, concursu partes faciunt. Sed re conjuncti habent ab initio singuli solidum, uti in præcedentibus probatum est, Ergò inter re conjunctos locus erit juri accrescendi; quando alteruter concurrat, sed concurrere desinit. *d. l. 89 ff. de legat. 3.* (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(3) Re & verbis simul fit conjunctio, quando una res & una enunciatione pluribus simul relinquatur veluti: Titius & Sempronius heredes feudales sunt *l. 3. ff. de statu liber. l. 7. ff. de usufr. accresc. l. 142. ff. de Verb. signif.* Non dicuntur verò verbis tantum conjuncti; quia nulla est partium expressio. Non etiam re tantum, quia verbis conjuncti sunt. Conjuncti ergò sunt utroq; modo & re & verbis simul, Proinde cum initio singuli solidum habeant sive

non

non concurrant per concursum partes faciant, habent
jus accrescendi & non decrescendi *Cujac. 24. Obs. 34. &*
in d. tr. ad Africanum pag. 186. Ut autem hoc ipsum vi-
res suas habere possit, necesse est ut res illa feudalis sit
dividua *l. 3. in pr. ff. de usufr. accresc. l. 19. ff. de usu & hab.*
l. 17. ff. de serv. l. 10. §. 1. ff. comm. div. l. 17. ff. de stipulat.
serv. Giph. ad l. 4. n. 88. de Verb. oblig. Itemq; ut species
non quantitas legata sit *l. fin. §. 2. ff. de legat. 2.* Deniq; ut
quæstio sit de feudo delato ex testamento *l. 63. ff. de hered.*
Inst. l. 80. & 89. ff. de legat. 3.

(b) Jus transmissionis est, quod ad causam testati
pertinet, quo quis moriens hereditatis à se nondum ac-
quisitæ, acquirendæ jus in successorem suum transmittit
tot. tit. C. de his qui ante apert. tab. hered. transm. Vultej. lib. 1.
Jurispr. Rom. C. 72. in fin. Cujus sunt tres modi. Primus
est qui fit jure fuitatis, quod jus propter patriam potesta-
tem. dominii continuationem ad successores proximos
post mortem immediatè inducitur *§. 1. Inst. de hered. que*
ab intest. defer. l. 13. ff. de injust. rupt. & irrit. fact. testam.
(1) Secundus jure sanguinis, cognatos vocat ad hereditatem
(2) *l. 2. ff. unde cognat. l. 12. ff. de manum. vindict.* Tertius
(3) beneficio *l. 19. C. de jur. deliber. potestatem cogitandi*
utrum expediat hereditatem agnoscere, an non heredi
concedit *l. fin. C. d. tit.* Et competit tam suis quàm extra-
neis heredibus *l. 7. in pr. C. d. tit. lult. §. 2. Eodem.* Spa-
tium autem hujus beneficii est annuum *d. l. 19. C. de jur.*
(4) *delib. intra quod hodiè heredibus facultas adeundi salva*
manet d. l. 19. Gomez 1 var. resolut. cap. 9. n. 6. & seq. Proin-
dè hoc in eorum favorem introductum est, ne illi lucrosam
hereditatem vel amittant, vel damnosam agnoscant
Mynsing. in §. extraneis n. 5. Inst. de hered. qual. & diff. Jacob.
Schultzes ad Modest. Pistor. q. 31. Notandum autem est,
quod hereditas nondum adita regulariter non trans-
mittatur *l. 7. C. de jur. delib. l. unic. §. 5. C. de caduc. toll.*
Bald. l. unic. C. qui ante apert. tab. Jason. in l. 8. C. de jur.
del. Sed hoc jus hodiè, temperatum. Undè quædam
Exec-

Exceptiones ortæ sunt; quarum una communis est, com-
petens omnibus heredibus, qui deliberationē meruerunt.
l. 19. C. de jur. delib. Altera est specialis, si nempe heres
ignoraverit hereditatem delatam esse, aut sciens exacto
anno non aditā hereditate discesserit. Et datur vel li-
beris, qui parentum hereditatem ad suos liberos & ad cæ-
teros descendentes transmittunt, & quidem sinè ullā præ-
scriptione temporis, etiamsi sui juris ignari sint *l. unic. C. de*
bis qui ante. apert. tab. her. transm. l. unic. §. 5. C. de Caduc.
coll. vel datur Parentibus infantis heredis *l. 18. in pr. & §. 1.*
C. de jur. deliber. vel datur æquitati causæ, si nempe here-
ditatē adire volens impeditus sit; ut si mora injecta *SCto*
Silan. ubi, non stricto jure sed ex bono & æquo transmit-
titur, datis utilibus actionibus l. 3. §. 30. l. 4 ff. ad SCtū Silan.

SEQUITUR ORDINATIO TESTAMEN-
TARIA DE REBUS EXPEDITORIIS,
THESIS XVI.

Hæ res ita describi possunt. Quod sint
suppellex, quâ in expeditione degentes
uti solent (a). Et pertinent ad solos agna-
tos masculos (b). Inter quas, uno in loco
plura in altero pauciora Computari
cernimus (c).

(a) *Gloß. in Lehr. cap. 56. n. 8. ibi, vnd darumb neh-*
men die Manne. gl. in Landr. lib. 1. artic. 22. in verb.
So sol die fraw zu Heergewette & in art 27 in verb.
Welch Mann verf. Heergewette aber. gloß. in
Weichb. artic. 25. in pr. n. 2. ibi, vnd Heergewette ist.
Moller. in Com ad Const. Elect. 23. n. 14. Kotschitz in tr. von
der Mitgift/ Leibgeding/ Morgengab. Gerade/
Mußtheil/ Heergewette & c. cap. 22. n. 1. Ratio est qui
illarum usus potissimum in expeditionibus bellicis est.

(b) *Landr. lib. 1. art. 27. §. Ein iglicher Man von*
F 2 *Rit.*

Ritters art/ita tamen ut major natu gladium præcipuū
habeat. Landr lib. 1. art. 22. in fin. vers. wo Ihr zween o-
der drey; eius rei ratio habetur in Glos. Weichb. art. 25.
in fin. ibi, dieweil sie mehr arbeit haben. Rustici autē
& cives nō relinquunt res Expeditorias, per text. in Landr.
lib. 1. art. 27. vers. welcher Mann: nisi consuetudo loci a-
liud introduxerit. Apostilla ad Glos. lib. 1. d. tit. & ibid. gl. no-
va sub lit. g. idem videtur sentire Reimb. lib. 2. part. 2. diff. 4.
aliās 52. Glos. d. artic. 27. super verb. welcher Mann vers. ein-
iglicher Ackermann das beste Pferd. junct. addit.
marg. ibid. Schultz. in Synops. Inst. tit. de hered. que ab intest.
defer. pag. mibi 218. Quamvis autem nobilitas jure Civili
cuilibet deferatur, qui est spectatae vitæ, virtutis, per eum
qui habet jus nobilitandi. Glos. in c. 16. Novel. 17. Glos. in l.
18. verb. erat ff. de captiv. & postlim. revers. Proinde et à huic
ordini adscribi possunt omnes plebei si Princeps eis nobi-
litate conferat l. 3. s. 2. C. ubi Senar. vel clar. gaudentq; omni-
bus privilegiis & beneficiis nobilium gl. in s. 3. verb. allis &
verb. post missionem. Inst. de militar. testam. Jure tamen Saxo-
nico nemo gaudet privilegiis, nisi patre, avoq; milite ge-
nitus sit. Secundum gl. primam Landr lib. 1. art. 27. Lehnr.
c. 2. Et hoc est quod alibi dicit glossa, Er sol vō seinen
vier Ahnen von Rittersleutengeboren sein. Glos.
in addit. marg. artic. 20 lib. 1. Landr. Coler. decis. 203. n. 27.

(c) Hæc enim species aliter recensentur in Jure Saxo-
Feudali, juxta gloss. in Lehnr. c. 56. n. 8; aliter in Landr. lib. 1.
art. 22. in s. also geschrieben; aliter in jure Weichbildi artic.
25. Sed a dictis textibus aliquantum est recessum, solentq;
hodiè subsequentes species inter res expeditorias recēseris,
veluti: Equus instructus ephippio & freno, optima viri ar-
matura; gladius, vestimenta defuncti quotidiana, culcitra
militaris, (hoc est, lectus ab optimo secundus cū pulvinari
& duobus linteaminibus) mappa, duæ patinæ, ahenu unū
pro conquendis piscibus, mantile & elimaeter, quod autē
harū rerū nō reperitur in bonis viri defuncti illud dari ne-
cesse nō est. d. artic. 22. lib. 1. Landr. in fin. Weichb. d. artic. 23.
& gloss. ibidem.

THE.

Nobilitas
deferatur
cuilibet spe-
ctata vitæ.

Quæ inter
res Expedi-
torias hodie
recensentur.

THESIS XVII.

De his autem rebus regulariter quoque testamentaria dispositio locum non habet, (a) sed cum nulla regula, secundum tritum illud, sit tam firma, quæ non habeat suas exceptiones & limitationes (b) Ideoque de Exceptionibus hujus regulæ in sequentibus agendum erit.

(a) De Jure enim Saxonico vir de rebus expeditoriis in præjudiciû proximi agnati in testamento aut mortis causâ donatione disponere nequit, cum proximiori agnato ex dispositione juris Saxonici immediatè debeantur.

(b) Regula enim quæ non habet exceptiones, non est regula, sed principium. Quod autem regula nulla tam generalis & firma sit, quæ non patiatur aliquando exceptionem, sit propter diversitatem circumstantiarum, ex quâ, jus certum limitationem recipit, vel propter speciales casus, qui à regula discrepant. Nam in toto jure generi per speciem derogatur, & illud potissimum habetur, quod ad speciem directum est. l. 80. ff. de R. J.

THESIS XVIII.

Valet ergo Testamentaria dispositio de rebus expeditoriis in omnibus istis locis, in quibus jus retorsionis introductum est. (a) deinde quoque valet quando defunctus in Saxonia nullum reliquerit agnatum, tunc eum heres alienigenus succedere potest. (b)

F 3

(a) Et

(a) Et locum habet adversus eos, qui res Expedito-
rias & alias hereditates, ex locis suæ jurisdictionis aliò
transferri non patiuntur. Habetq; in se summam æquita-
tem attestante Ulpiano nostro *l. 1 ff. quod quis jur. in alium
statuerit ut ipse eod. ut.* Quis enim, inquit, aspernabitur, i-
dem jus sibi dici, quod ipse aliis dixit, vel dici effecit? Et
hæc quidem Radamanthi lex fuit, teste *Aristot. lib. 5. Ethic.
c. 5.* Quam & sacræ literæ docent, quæ vetant aliis id face-
re, quod nobis fieri nolumus, & id quod ab aliis fieri volu-
mus, id ipsum illis ut faciamus necesse est *Matth. 7. vers. 12.
Luca 6. vers. 31.* In quâ æquitate etiam fundata est Consti-
tutio nostra Electoralis 38. part. 3. In quâ dicitur; res Expe-
ditorias in hoc casu ad eos transferri, quibus ex testamento
debentur, modò in eadem civitate nulli proximiores agnati
superfint, quibus ex dispositione juris Saxonici immediatè
debeatur. *Moller. in comment. supra d. Const. 38. n. 7. & seq.*

(b) Ex hac ratione quia agnati & alii heredes in Saxo-
niâ succedunt in Marchiâ etiam in rebus expeditoriis. Æ-
quitas ergò svadet, ut & vicissim, alienigeni heredes in
Saxoniâ integrâ hereditate, sinè distractione rerum expe-
ditoriarum potiantur, juxta titulum, *quod quisq; juris & c.
& Const. Elect. 38. part. 3.* (2) Textus est expressus in *d.
Const. Elect. §. dieweil sich aber. §. jedoch nicht der ge-
stalt.* ubi expressè disponitur hereditates legitimas, res ex-
peditorias & similes, in quibus magistratui, contra ulterius
loci magistratum, retorsionis vel talionis jure uti non li-
cet, non cedere magistratui, sed iis, quibus aliàs ex ultimâ
defuncti dispositione debentur. *Rauchbar part post. q. 19.*
“Nihilominus autem magistratibus salvum relinquimus il-
“ lud genus census vel tributii, quod vulgò Quindenam, den
abzug/ item, die Nachsteuer appellant, si hoc detractio-
nis jus illis competat, eoq; ante invicem usi fuerint *d. Const. E-
lect.* De hoc jure quædam congessit *Johan Köppen decis. 5.
& 6. Joach. Scheplitz ad Consuetud. Marchic. part. 3. tit. 8. per
tot.* qui videri possunt,

THESIS

THESIS XIX.

Porro quoq; valet hæc ipsa dispositio, si Clericus, (a) Plebejus (b) & Rusticus (c). de hisce rebus testatus fuerit.

(a) Clerici enim seu Sacerdotes quicquid relinquunt id omne hereditarium est *artic. 5. & ibi Glos. sub lit. L. Landr. lib. 1.* Proindè de rebus expeditoriis, uti aliàs vocantur, optimè possunt testari. Non tamen ex alterius testamento has ipsas res capere. Sunt enim harum rerum incapaces. *Gl. in d. artic. 5. sub lit. l.* Atq; ita responderunt Scabini Lipsenses, teste *Goldbeckio in tr. de jur. Ger. pag. mibi 165.*

(b) *d. artic. 27. vers. welcher Mann:* proindè hæ ipsæ res rebus hereditariis annumerantur, nisi moriatur ut miles, tum enim eas accipit Dominus, ubicunq; in suo territorio reperitur, *Rot schütz in d. tr. c. 23. n. 13.*

(c) *per d. artic. 27. in fin. lib. 1. Landr.* Et hæc de causâ etiam hæ ipsæ res pro allodialibus habentur, de quibus unumquemq; testari posse nullum est dubium, cum unusquisq; rei suæ sit moderator & arbiter *l. 21. C. mandati.*

THESIS XX.

Uti & tunc quando consuetudo vel statutum de rebus expeditoriis testari permittat (a) vel si agnatus, cui debentur, in tale testamentum consentiat (b) vel si testator eum instituat, qui aliàs ab intestato successurus fuisset (c) vel si de pecuniâ ex venditione rerum expeditoriarum redactâ testatus (d) aut si jus pignoris

gnoris in rebus expeditoriis adeptus fuerit. (e)

(a) Est enim optima legum interpretis *l. 37. ff. de leg.* totiusq; juris Saxonici auctrix & fundatrix & Jus Saxonicum potius consuetudinarium quam scriptum jus est, unde in tantum etiam valet, in quantum usu & interpretatione receptum & confirmatum est. *Pistor. lib. 1. q. 16. n. 11.* ubi dicit, quod multa apud majores nostros usu sint approbata, quæ verbis juris Saxonici conveniant minimè, & complura è contrario à jure Saxonico expressè constituta, quæ usu admisa haud reperiantur. Merito igitur consuetudini nostræ reverentia tanquam matri debebitur, *Bald. cons. 318. circa fin. lib. 2.* & ideo hanc Saxonico juri iterum derogare posse statuendum erit. Non enim ipsa consuetudo talem sibi legem imponere potest, à quâ non iterum recedere etiam liceat *arg. l. 22. in pr. de legat. 3. & l. 51. ff. de recept. arbitr.*

(b) Quilibet enim tantum de jure suo remittere potest, quantum sibi competere novit *l. pen. C. de pact.* Ad quem consensum referenda etiam est ratificatio, si nempe is qui succedit vivente adhuc testatore, vel eo mortuo testamentum ratum habuerit, Talis enim ratificatio trahitur retrò & mandato æquiparatur *l. fin. C. ad SCtum Ma. ced.*

(c) Hoc tamen non tam vi testamenti sive testatoris voluntate, quam ex juris Saxonici dispositione quâ solâ hoc successionis jus metimur, procedit. Interea tamen ei, qui ita est institutus, quosdam tribuit effectus, veluti petitionem missionis in possessionem rerum expeditoriarum ex *l. fin. C. de Edict. D. Hadrian. toll.*

(d) Quia pretium non est res expeditoria, *Coler. decis. 203. n. 19.* Per consequens ergo de eo optimè unusquisq; testari poterit.

(e) Quod enim semel legitimo modo in alium translatum

latum est, illud ipsum etiam liberè in heredes transferri potest l. 17. ff. quod met. caus. Non autem loquimur hoc loco de rebus expeditoriis ipsis, sed de obligatione pignoris in rebus expeditoriis constitutâ, quæ rebus allodialibus annumeranda est; quia hæc obligatio induit naturam principalis debiti, quod sinè dubio allodialibus annumeratur.

THESIS XXI.

His ita præmissis quæritur: an res Expeditoriæ veniant in collationem? (a) & an computentur in legitimam filio debitam (b).

(a) Quamvis hodiè collatio, inter heredes tam ex testamento, quam ab intestato fiat *Auth. ex testamento l. 9. C. 17. C. de Collat. c. 6. Novel. 18.* nihilominus tamen putamus res expeditorias non venire in collationem, quia proximus agnatus illas tanquam præcipuas occupat. *Coler. decis. 62. n. 38.*

(b) Quod putamus. Quicquid enim à patre ejusque bonis proficiscitur, illud imputatur in legitimam l. 29. in fin. l. 30. §. 2. l. 36. pr. C. de inoff. testam. hæc autem plerunq; à patre acquisitæ sunt. Et tantum etiam de hac successione.

SEQVITUR DENIQUE DISPOSITIO TESTAMENTARIA DE GERADA
THESIS XXII.

Ideò autem materias hæc conjungimus, quia cognationem quandam inter se habent. Hinc argumentum ab expeditoriis ad geradam & contra in jure Saxonico est admodum frequens & probabile, quo uti-

G

tur

tur *Gl. in artic. 19. Landr. lib. 1. sub lit. c. Glos. in artic. 5. Landr. lib. 1. sub lit. L. Moller. lib. 2. semestr. cap. 5.* Dicuntur autem bona Geradæ alicubi suppellex (a) bona utensilia (b) Arredium (c) jocalia (d) & corredum (e.) Et derivatur à Germanico verbo *Gerade* (f) vel ab *Arredio* (g)

(a) *Gl. Weichb. artic. 23. in pr. Coler. de Procesf Execut. p. 1. c. 3. n. 265. & seq. Schürer de success. ab intestat. s. 4. von unterscheid der güter. Goldb. in tr. de jur. gerad. in proam.*

(b) *art. 5. & 24. Landr. lib. 1. & alibi p. a. s. m.*

(c) *Gl. latin. art. 24. tit. d. Landr. Casan. in consuet. Burgund. R. 4. §. 24. n. 8.*

(d) *Gold. d. tr. n. 6.*

(e) *Consuet. Neap. in §. si mulier. & ibi Gl. ordin. n. 10. cum seq. de jur. dot.*

(f) Quod æqualitatem vel æquabilitatem significat. Data enim est mulieribus in compensationem feudorum, & rerum expeditoriarum à quibus sunt exclusæ *Gl. Latin. in lit. L. art. 5. & gl. Germ. artic. 24. Landr. lib. 1.* A quibusdam etiam quasi *Gerethe* dicitur *Kling. Inst. de hered. qua ab intest. tit. de success. secundum jus Saxon. n. 2. Gl. in pr. Weichb. tr. art. 23.*

(g) *Glos in art. 24. Landr. lib. 1.* Arredium autem complectitur pannos lincos præter dotem à muliere ad virum illatos, eo fine, ut usibus communibus deserviant *Goldb. d. c. 1. n. 30.*

THESIS XXIII.

Ejus variæ traduntur definitiones, sed cum omnes vel latiores vel angustiores sint suo definito, relictis iis *Modestini Pistorii quæst. 21. cū Goldbeckio retine-*
mus,

mus, paucis duntaxat verbis immutatis.
Definiemus itaq; Geradam; quod sit u-
niversitas quædam (a) certorum corpo-
rum mobilium, (b) vel semoventium (c)
quæ ex speciali juris Saxonici dispositi-
one (d) ad mulieres earumq; cognatas
(e) & clericos (f) pertinet.

(a) Suo enim ambitu multa universaliter continet,
veluti: omnem ornatum, vestitum, & supellectilem mulie-
brem, nec non alia quàm plurima. Quæ autem ejusmodi
sunt, in jure nostro universitas dicuntur, quemadmodum
ea quæ multa quidem capitula non tamen jus universum
comprehendunt generalia, & quæ res saltem particulares
respiciunt particularia vel singularia vocantur *Marant. in
tr. judic. p. 4. dist. 4. in pr. Goldb. d. tr. c. 1. n. 12.*

(b) Gerada enim consistit solummodo in rebus mo-
bilibus *Gl. Lat. ad text. latin in verb. maritus & uxor. art. 31.
Landr. lib. 1. artic. 23. Weichb. & artic. 24. Landr. lib. 1.*

(c) quod ideo additur, quia certa animantium genera,
quæ moventium nomine propriè continentur, sub geradâ
comprehenduntur, veluti, oves, anseres, & anates. *l. 1. ff. de
adilit. edict. l. 15 §. 2. ff. de re judic. Artic. 24. Landr. lib. 1.*

(d) *Landr. lib. 1. artic. 20. vers. Also behelt auch jhr
Vissfell jhre Gerade. Coler. decis. 12 n. 57.*

(e) In quibus verbis differentia specifica continetur,
cum ab expeditoriis, morgengabâ, cibariis domesticis &
aliis, cum quibus Gerada cognationem quandam habere
videtur distinguatur. *artic. 15. Landr. lib. 3. Expeditoria e-
nim res, ut supra satis ostensum est, ad solos masculos ex
lineâ masculinâ descendentes perpetuò pertinent. d. art. 15.
Landr. lib. 1. Morgengaba verò, licet ab initio mulieribus
tantum conveniat Landr. lib. 1. art. 24. tamè ubi semel ad*

G 3

mulie

mulierem pervenit, non perpetuò ad sexũ foemineũ pertinet, sed mortuã muliere ad ejus heredes tam masculos quàm foeminas transit. *Landr. artic. 38. & ibi Gl. lib. 3. & Gl. in art. 21. Landr. lib. 2.* Quod secus in geradã quæ perpetuò apud mulieres earumq; cognatas permanet. *art. 15. Landr. lib. 3.* Cibaria autem domestica non ad mulierem tantum sed pro parte dimidiã ad mulierẽ, pro alterã verò dimidiã ad heredes mariti pertinet *artic. 22. Landr. lib. 1. & art. 24. Weichb.* quæ autem species tam ad morgengabam quàm cibaria domestica pertineant, videri possunt apud *Rot. Schizen in tr. von Mitgift/ Leibgeding/ Morgengab/ Mustheil &c artic. 16. & seq.*

(f) Qui unã cum sororibus in matris defunctæ Geradã succedunt. *Landr. lib. 1. art. 5. Weichb. art. 57.* Et ita quotidie pronũciatur teste sententiã *Scab. Lips. post Landr. sub tit. von succession auff Erbgüter. fol. 535. col. 1. s. also auch.* Et hoc ipsum ampliatur, ut procedat sive clericus sit solus, sive etiam cum sororum filiabus concurrat *d. art. 57. Gl. in art. 23. col. 16. Weichb.* Rationem addit *Gl. d. art. 5. Landr. lib. 1. & Weichb. art. 57.* dicens hoc fieri ob eorũ preces, quibus omnis mundus fruitur. Idq; procedit etiam hodiẽ in Sacerdotibus Evangelicis nostri temporis *Resol. Scab. Lips. quest. 119. Matt. Berl. decis. 48. n. 6.* ubi refert, Scabinos Lipsenses ad requisitionem cujusdam Pastoris ita respondisse. Nec infringit nostram sententiã quod Sacerdotes Evangelici non inungantur, nec radantur, ut sub Pontificatu sit. Etenim eorum loco impositio manuum presbyteri usurpatur exemplo primitivæ ecclesiæ, cui inunctio & rasura capitis quoq; erat incognita, ut patet ex Epistola divi Pauli ad Timoth *c. 4. vers. 14.* ubi inquit: Noli negligere gratiam, quæ est in re, quæ data est tibi per prophetiam cũ impositione manuum Presbyterorum *Goldb.*

Fallit (1) in d. tr. pag. mibi 115. Fallit tamen hoc, in Clerico beneficiato seu præbendato, ut loquuntur per *text. in d. art. 5. S. die vnberathene Töchter. Kling in spec. Saxon. tit. von denen / so Erb vnd Gerade zugleich nehmen. Sentent.*

Sentent. post Landr. tit. von succession auff Erbe. si nempè cum sorore concurrat. Soror enim matris Geradam cum fratre Clerico beneficiato dividere non tenetur. Secus verò est si nulla extet soror, tunc n. Clericus in Geradâ succedit, etiamsi beneficium habeat. d. artic. 5. & ibi Glos. Weichb. art. 57. in fin. Deindè etiam hoc ipsum fallit in Clerico conjugato Gl. in d. art. 5. sub lit. M. & Gl. Weichb. in d. art. 57. col. 6. & in eo qui sponsalia contraxit sentent. post Landr. tit. von succession auff Erbgut. Cingendus enim habetur pro cincto, & quod de proximo futurum est pro jam facto habetur l. pen. ff. de testam. militar. ibidem, Bart. & Bald. Idq; adeò procedit, ut etiamsi post acceptam Geradam matrimonium contrahat eam sorori restituere teneatur Gl. in d. art. 5. & Weichb. d. artic. 57. d. sentent. post Landr. tit. von succession auff Erbgut. Schürer de success. ab intestat. tit. 9. Quod tamen in Sacerdotibus Evangelicis nostri temporis locum non habet, quia iis conjugium permittum est, quapropter etiam ob id Gerada incapaces non redduntur & ita Scabini Lipsenses, attestante Goldb. d. l. pronunciasse invenitur.

THESIS XXIV.

Expositâ definitione Geradæ sequens est, ut insigniores ejusdem divisiones tradamus. Est autem secundum Goldb. d. tr. c. 2. prima divisio. Quod alia Gerada sit uxorū, (a) alia cognatarum (b). Secundò, alia est Nobilium (c) alia ignobilium sive plebejarū (d). Tertiò deniq; Gerada alia est secundum jus provinciale sive Landrecht (e) alia est secundum jus municipale sive Weichbildrecht (f) alia secundum jus Feudale sive

G 3

Lehn-

Lehnrecht (g) alia deniq; secundum unius-
cujusq; loci statuta & consuetudines (b)

(a) *Gl. lat. art. 38. Landr. lib. 1. § art. 24. lit. d. Hartm. Pi-
stor. lib. 1. q. 32.* Est verò gerada uxorum, quæ ipsis post mor-
tem maritorum debetur, sub quâ omnes species aliàs ad
geradam pertinentes comprehenduntur.

(b) Gerada cognatarum verò est, quæ non continet, o-
mnes species ex dispositione juris Saxonici, sed ipsi aliqua
desunt, *Gl. in art. 38. Landr. Hartm. Pistor. d. l. Coler de process.
Executiv p. 1. c. 3 n. 256. § seq.* In quibus autem speciebus
Gerada uxorum à geradâ cognatarum discernatur, *Dd.* nõ
conveniunt. Quidam enim existimant illas res conu-
merari debere, quas uxor ad maritum intulit, vel ei con-
stante matrimonio ex successione acquisivit. Verior tamẽ
& receptior est sententia statuentiũ, Res videlicet omnes,
quæ alioqui ad uxorem pertinent, & cognatæ deberi solis
ovibus exceptis. Siquidẽ in jure nostro Saxonico indistin-
ctè traditur bona Geradæ non solum defuncto marito ad
uxorem, sed etiam mortuâ uxore ad proximam ipsius co-
gnatam pertinere *artic. 20. Landr. lib. 1. Weichb. artic. 23.
Hartm. Pistor. d. quæst. Coler d. l. n. 257.* Et ita in provinciis
Saxonieis judicatur. *Goldb. d. tr.* Nec obstat nostræ senten-
tiæ, quod secundum *Gl. Lehn. c. 56. § Gl. art. 20. Landr.
lib. 1.* et am proximæ cognatæ quædam oves tribuantur.
Nam hoc solum verum est de iis ovibus, quæ vitâ functæ
uxoris propriæ fuerunt, cum ex adverso uxori vitâ functo
marito sinè discrimine omnes oves ubicunq; illæ, sive in
ovilibus sive in prædiis mariti existentes vel elocatae re-
periuntur, adjudicentur *d. Gl. Lehn. c. 56. § Gl. in d. ar-
tic. 20 Landr lib. 1.* ubi inquit: Ita apud Lipsenses in practi-
câ observari; licet Magdeburgenses indistinctè omnes o-
ves, etiam quæ mariti sunt, cognatis addicant. *Hartm.
Pistor d. l.* ubi refert, hanc etiam consuetudinem apud Li-
psenses usitatam esse.

(c) No-

(c) Nobiles enim præter geradam, quæ cum plebeis communem habent, oves, anseres & anates accipiunt, secundum quam sententiam in Saxonia diu judicatum est. Quæ tamen practica mera consuetudine & nulla certâ ratione Juris Saxonici nititur.

(d) Cujus species videri possunt apud *Goldb. c. 2. n. 23.*

(e) *Gloss. in artic. 24. Landr. lib. 1. sub lit. g. Gl. Lehnr. c. 56.*

(f) Ubi enim jus municipale viget, uxori etiam, præter species in jure provinciali enumeratas, debetur vas potorium veluti cantharus, mensa, sella & sedile si plura præsto sunt quam unum *Gl. in d. artic. 24. Landr. lib. 1. sub lit. g. Weichb. art. 23.*

(g) Quam differentiam addit *Rotschütz artic. 12. d. 17.* Quia verò hæc species, attestante *Goldb. d. 17. c. 2. n. 26.* recepta non est, eam consultò præterimus.

(b) Cujuslibet enim loci peculiaria statuta jus comune & generalem consuetudinẽ provincie tollere solent. *§. 9. Inst. d. I. N. G. & C. l. 3. C. de edific. privat. l. 1. C. de emancipat. liber. Bart. & Dd. in l. 9. ff. de just. & jur. Hartm. Pist. d. 1. n. 6. Moller. ad Const. Elect. part. 3. const. 38 Coler. decis. 60. n. 53.* In terminis tamen tantummodo in quibus loquuntur observanda sunt. Statuti enim verba strictè sunt intelligenda, nec extra casum suũ dilatanda *l. 1. §. 20. ff. de Exercit. act. l. 21. ff. de testam. mil. l. 24. ff. ad municip.* Cum casus omisus remaneat sub dispositione juris communis *l. 22. in pr. ff. solut. matr. l. 6. ff. de condict. caus. dat.* Hinc videmus in quibusdam civitatibus hujus provincie, ut Lipsiæ, Halæ, & alibi peculiaria statuta & consuetudines circa geradam introductas esse, ex quibus mortuã in matrimonio uxore, superstiti cognatæ non omnis gerada, sed certæ tantum species debentur, veluti: duæ vestes mulieris defunctæ, lectus ab optimo secundus, duo pulvinaria, duo lintea cum stragulo sive lecti opertorio, quas species etiam *W. H. Pfeffl* geradam appellare solent. *Hartm. Pistor. d. 9. n. 6. Coler. de process. executiv. c. 3. n. 257.*

Species

Species que de Fur. Saxon. ad geradam pertinent. Species autem quæ de jure provinciali, municipali & jure Saxonico feudali ad geradam pertinent, sunt vel animata, vel inanimata. Animata sunt oves (1) *artic. 24. & ibi Gl. Landr. lib. 1. sub. lit. c. & Weichb. artic. 23. & Gl. Lehnr. c. 56.*

Excipiuntur tamen oves, quas Lanii macello destinatas habent *Gl. in art. 23. Weichb.* Item Verveces & hirci, qui ad hereditatem pertinent. *sentent. post Landr. von Leibgeding.*

(2) Anseres & anates *art. 24. Gl. Weichb. d. art. 23. Gl. Lehnr. c. 56.*

Nec refert, an masculini an verò foemini sexus sint. *Goldb. c. 4. n. 5.* Gallinæ autem non ad geradam

sed hereditatem pertinent. *Gl. Weichb. art. 23. col. 11.*

sentent. post Landr. tit. von Viche und Getreid zum Erbegehorig. (3) Sues, vaccæ, vituli, equæ, quatenus scilicet quotidie in agris pascuntur, quatenus verò vehiculis trahendis junguntur rebus hereditariis annumerantur. *Gl. Lehnr. c. 56. Goldb. d. l. n. 5.*

Inanimata rursus sunt duplices aut sunt sub materiâ; aut sunt specificata. Sub materiâ comprehendimus cum *Goldb. d. l. omnes plumas Glosß Lehnr. c. 56.* omne linum factum vel infectum

art. 24. Landr. lib. 1. quod de lino à solo separato intelligendum est. Id enim, quod solo cohæret, non ad geradam

sed ad hereditatem pertinet *Gl. d. art. 24. Landr. art. 23. Weichb. Gl. in art. 56. Lehnr. omne filum rude & coetum*

art. 24. Landr. art. 23. Weichb. Gl. art. 56. Lehnr. Omne pannum lineum, venali excepto d. art. 56. Gl. Lehnr. & omnem pannum ad vestimenta muliebria incisum art. 24.

Landr. art. 23. Weichb. Specificata vel usibus divinis inserviunt, vel prophanis. Divinis veluti calices, missaticæ

& libri rituales *art. 56. Gl. Lehnr.* Prophanis quæ inserviunt; partim in suppellectile, partim in instrumêto, partim in vestimentis, partim in mundo, partim in ornatu consistunt.

In suppellectile. Arculæ, cistæ operculis affixis, sedilia, lecti, cervicalia, pulvinaria, linteamina, velamina, toralia peristromata, tapetes, mappæ, mantilia, pelves, candelabra, multralia, psalteria & omnes libri, in quibus foeminae legere solent, vas potorium puta cantharus, item

mensa,

mensa, sella & sedile, si plura adsint, quàm unum. De poculis verò aureis & argenteis datur mulieribus quantum libet. *art. 24. Landr. lib. 1. & Gl. Lehn. c. 56.* A prædictis tamen excipiuntur lecti, pulvinaria & lintheamina, quæ in diversoriis publicis existunt, quæ non ad geradam, sed ad hereditatē pertinent *Weichb. art. 23.* ubi dicitur; si vir fuerit caupo qui multos lectos habet, pro diversorio paratos, horum non plures sibi vindicare poterit uxor, quàm antea dictum fuit *Gl. d. art. 24. Landr. lib. 1.* Inter instrumenta numeratur omne instrumentum ad coquendam cerevisiam paratum, veluti; caldarium & ahenum. Item colli, fusi, glomi, rhombi, telæ & omnia instrumenta ad muliebria artificia pertinentia, quibus textitur & materia præparatur *d. art. 23. Weichb.* Hodie tamen nihil de hisce Instrumentis præter caldarium, quod non muro affixum, sed mercede locari solet, ad geradam pertinet, *d. c. 56. Gl. in Lehn.* Ad vestimēta pertinent omnes vestes muliebres, sive lineæ, sive laneæ, sive sarcinatae, sive textæ *d. artic. 24. Landr. d. art. 23. Weichb. Gl. in d. c. 56. Lehn.* Ad ornamenta verò spectant, calantica vel pepla & peplorum oræ, sive sint serica sive linea sive gossipyna. Item omne aurum & argentum ad ornamenta muliebria textum, veluti annuli, armillæ aureæ, coronæ, frontalia, zonæ clavatae ex serico contextæ, unci, ferta, spiræ & reliqua ornamenta mulieribus accommodata. Item omnia opera textilia, ornandis mulieribus facta *d. art. 24. Landr. lib. 1. d. art. 23. Weichb. Gl. d. art. 56. Lehn.* Excipitur tamen ab annulis, signatorius mulieris annulus, qui ad hereditatem pertinet *Gl. lat. art. 24. Landr. lib. 1. sub lit. 1. sentent. post Landr. sub rubr. vom Verbgeding Beust. de Jur. connub. c. 71.* quia signatorius annulus ornamentum nomine non continetur, *l. 74. ff. de verb. sig.* In mundo verò muliebri sunt forcipes, specula, setæ & reliquis mundus. *artic. 24. Landr. lib. 1. & Gl. Lehn. d. c. 59.* Quæ plura de hac ipsâ materia scire avert, ille potest adire *Goldb. d. c. 4.* ubi quasdam sententias Dicasteriorum & Collegiorum Juridicorum, inter quas etiam

H

repe-

reperitur Dominorum Wittebergenſium ſubjicit, ex quibus facile unusquisq; conſpicere poterit quasnam ex hiſce ſpeciebus, quas ex *d. Goldb.* tranſumptimus, uſus receperit. His itaq; quæ de variis ſpeciebus Geradæ allata ſunt expeditis, eò commodius ſubnecti ſimulq; decidi poterunt exinde emergentes & omnino huc pertinentes quaſtiones.

*Quaſtiones
huc perti-
nentes.*

- I. Prima autem eſt hæc: Quid ſtatuendum de aliâ ſuppelleſtile in diverſorio publico, veluti, mappis, mantilibus, pelvibus, candelabris &c. Num ad geradam, an verò hereditatem pertineant? Reſpondemus quod non, quia nuſpiã in Jure Saxonico reperitur cautum, ſuppelleſtilem de qua hic quaeritur hereditati connumerandam eſſe.
- II. Secundo quaeritur: an pannus precioſus ad muliebria veſtimenta quidem inciuſus, ſed nondum conſutus, ad geradam pertineat. Quod affirmamus, quia *d. 24. artic.* de omni panno loquitur. *Goldb. d. l. n. 97.* Sequitur hinc alia quaſtio: An aurei filo intorti, getrãmmete Goldgũlden / & lineæ margaritarum in poſſeſſione uxoris repertæ ad geradam pertineant? Quod affirmamus, dummodo uxor prædictos aureos & margaritas in vitã ſuã geſtare ſit ſolita; alias ſecus erit. *vid. Goldb. d. l. n. 93.* Quod etiam locum habet in iſtis margaritis, quæ veſtimento non attextæ ſunt, ungeheſſte Perlen / quæ etiam, licet uxor in ſuã poſſeſſione habuerit, non ad geradam, ſed ad hereditatem pertinent, quia contrarium nuſquam in jure Saxonico reperitur cautum.
- III.

T H E S I S XXV.

Licet antè de jure Civili ſuccedatur duobus modis ex teſtamento ſcilicet & ab inteſtato: (a) De jure tamen Saxonico nulla ordinatio teſtamento facta in præjudicium proximæ cognatæ valet (b).

(a) *Ut ſupra theſ. 1. lit. a.* ſatis oſtenſum eſt.

(b) *Gl. Lehnr. c. 57. Conſt. Elect. 14. part. 2. Author. differentiæ. jur. Civil. & Sax. lib. 2. part. 2. diff. 9. Schneidew. Inſt. de donat.*

n. 18. in pr. *Moller. lib. 1. semest. c. 11. Thoming. dec. 6. n. 6. Myn-
sing. resp. 96. n. 16.* Ea; consuetudine à multis retro an-
nis utimur *Thoming. d. decis. n. 11. Schürer. de success. ab inte-
stat. tit. 4. von Unterscheid der güter.* Rationem autem hujus
rei si quis quærat, tunc de eâ nondum satis cõstare testatur
Mollerus d. l. n. 1. Nobis tamen placet illa, quæ à *Modest. Pi-
stor. q. 14.* profertur, quod nempe gerada non deferatur ju-
re hereditario, sed potius familiæ ratione, quia proximæ
cognatæ nõ ut heredi, sed ut cognatæ defertur. Sæpe enim
evenire solet, ut alius sit heres, alia verò persona in geradâ
succedat. Quemadmodum ergò pater de feudo ex pacto
& providentiâ antiquo in præjudicium filii aut agnati nõ
potest testari; Ita quoq; mulier in præjudicium proxima-
rum cognatarum disponere nequit.

THESIS XXVI.

Quæ tamen regula nonnullas recipit limita-
tiones, quarum hæ sunt præcipuæ. Primò e-
nim prædicta regula nõ procedit, si contra-
riû consuetudine introductû (a) vel si proxi-
mior cognata domiciliû habeat, in illâ pro-
vinciâ, ex quâ extraneis cognatis geradam
auferre non licet, (b).

(a) Quæ cõsuetudines sive statuta, quin ibi locorû ubi vi-
gent, observanda sint minimè dubiû est *per Gl. Latin. in art.
24. Landr. lib. 1. sub lit. d. Moller. ad Cõstit. Elect. 38. part. 3. n. 10.
Hartm. Pistor. d. 9. 32. n. 6.* Hinc videmus quod Brunsvigæ & in aliis
multis civitatibus Saxoniz inferioris jus Geradz, qualiter hic loco-
rum in usu est, prorsus non observetur cum tamen ferè mulieres in
iisdem locis tanto studio, tantaq; cura occupatz sint in acquirendis
& conservandis iis, quæ Geradz appellatione in his terris continean-
tur. *Moller. lib. 1. semest. c. 11. n. 9.* Proindè in tali casu mulierem de Ge-
radâ in testamento disponere licitum esse claro clarius est.

(b) Tum enim hæc utensilia alteri cognatæ vel heredi
applicantur. *arg. tot. tit. C. de success. edict. Const. Elect. 38. p. 3.
Dierweil sich aber.* Incapacium enim hereditates heredibus ex
H a testa-

testamento vel ab intestato venientibus deferuntur *Bart. in l. fin. n. 8.*
& *II. C. de his quib. indign. Rauchb. part. post. q. 19. n. 12.*

THESIS XXVII.

Porro etiã mulier de Geradã testari potest,
modò consensum proximæ cognatæ adhi-
beat (a) vel si eam instituat heredẽ, quæ aliàs
successura fuisset (b) & si uxor marito vel alio
Geradã in testamẽto vèdat (c). Itẽ si de jure
pignoris, quod in geradã habet testetur, (d).

(a) Sæpissimè enim in hac ipsã disputatione dictum est,
quod unusquisq; possit favori pro se introducto renuncia-
re *l. 4. ff. de minor. l. 29. C. de pact. & quod volenti non fiat
injuria patet ex l. 1. in fin. ff. de act. empt. & vend. l. 203. ff. de
R. l. l. 34. C. de transact.* Deindè à feudo ad geradam opti-
mum argumentum duci potest. Licet enim de eo, ut supra
satis deductum est, vasallus regulariter disponere nequeat,
fallit tamen hæc regula si dominus vivente vasallo vel eo
mortuo testamentum ratum habuerit. Ideoq; & hæc no-
stra regula fallit si proxima cognata dispositionem testa-
tricis ratam habuerit. Quia verò hic ipse cognatarum
consensus respectu interesse desideratur, propterea etiã
ex intervallo sequi potest. Prætor enim etiã postero-
rem voluntatem tuetur *l. 1. §. 14. ff. quod legat. Simonellus in
tr. de decret. in pref. n. 53.* Præsertim cum hoc loco non sit
quoddam autorizabile, sed maneat in terminis consen-
sus simplicis, quia saltem spectat ad commodum ejus, quæ
confirmat. *Wesemb. in parat. de aut. & cons. tit.* Ex prædictorũ
autem fonte emanat quæstio: Quomodo iste consensus
probetur? Nos existimamus eum per notorietatem, quæ
per instrumentum, vel per confessionem partis, vel per
evidentiam rei, vel etiã ex facto constat. *Jason in c. cum
dilecti. Notab. 1. de donat. & in c. cum olim 19. Notab. ult. de
censibus.* vel testibus ad minimum duobus probari posse.

cc Nisi forte femina morte improvísã oppressã, neminem
nisi

nisi consentientem cognatam & aliam mulierem, quibus
in momento quasi ultimam suam voluntatem aperire & ad
testificandum consensum habere possit. In jure enim mul-
ti inveniuntur casus, inter quos noster quoque numerandus,
in quibus unico testi creditur *Specul. in tit. de test. §. restat.*
de num. test. König in suo Process. c. 80. Præsertim cum neces-
sitas faciat licitum, quod in legibus est prohibitum *c. 4. de*
R. Jur. c. 2. de observ. jejunior. Ideoque etiam mulier in tali
casu potest esse testis, quod multo magis obtinet si testetur
de re aliqua ad pias causas *Clar. q. 6. n. 4.* An verò ad
tale testamentum requiratur consensus mariti & curatoris
ad litem ejus, quæ in id consentit? Nos negamus, quia nul-
libi statutum reperitur, quod autem lex non statuit nec nos
statuere debemus. Erubescimus enim sine lege loqui *c. 5.*
Nov. 18. Quod tamē secus est in donatione inter vivos, quia
in hac & mariti & curatoris donatricis consensus requiri-
tur *Goldb. de jur. Ger. pag. miki 284. & seq.*

(b) Nec hoc ex vi testamenti, sed ex speciali Juris
Saxonici dispositione procedit. Interea tamen habet hoc
ipsum testamentum quosdam effectus, veluti, petitionem
missionis in possessionem bonorum *ex l. fin. C. de Edict. D.*
Had. toll.

(c) De jure enim possunt contractus inter vivos etiam
in ultimis voluntatibus celebrari. Nec infringit nostram
sententiam *l. 21. §. ult. ff. qui testam. fac. poss. & l. 20. ff. de Verb.*
sign. Non enim actus extraneus ibi de ejusmodi contra-
ctu intelligi debet, quam communem opinionem in scho-
lis & foro esse receptam asserit *Ferretus in hoc ipso §. Dan.*
Moller. lib. 5. semestr. c. 5. Riminald. in pr. Inst. de donat. n. 590.
Idque adeo verum est, ut valeat contractus etiam si testamen-
tum non valeret. *Castr. conf. 330. post pr. & conf. 379. & conf.*
381 lib. 1. Tiracq. in leg. connub. Atque ita etiā tam Lipsiæ quàm
hic Wittebergæ pronunciatum est *Wesemb. in addit. manusc.*
ad Const. Elect. 13. part. 2. Non obstat etiam quod Gerada per
testamentum vel aliam quamlibet ultimam voluntatem
regulariter alienari non possit. Aliud enim est alienare per
H 3 testa-

testamentum, aliud verò alienare in testamento per contractum inter vivos. Neq; talis venditio in testamēto facta, cedit in fraudem constitutionis 13. part. 2. Siquidem fraus non præsumitur nisi probetur, & nemo fraudare dicitur, qui utitur potestate sibi à jure concessa l. 24. & l. 26. ff. de damn. infecto. Goldb. d. l. n. 75. Deniq; non refert licet venditio geradæ minori pretio quàm reverà valebat facta sit, quæ aliàs nullius momenti dicitur l. 17. ff. ad SCtum Velleian. l. 38. ff. de contr. empt. isti enim textus loquuntur de tali casu, ubi venditio donandi animo inter vivos facta fuerit. Ideoq; etiam hæc nostra, quæ mortis causa fit, excipitur, l. 32. §. 1. ff. de donat. inter. vir. & uxor. Bart. & Accurs. ibid. Præsertim eum donatio geradæ in testamento facta etiam subsistat *Tiraq. in l. connub.* Et secundum hanc sententiam sæpissimè pronunciatum est. *Goldb. pag. mihi 231.* Quia autem hic contractus, naturam contractus inter vivos in quibusdam retinet, ideoq; de jure Saxonico requiritur ut uxor consensum curatoris ad litem adhibeat *Moller. in comment. ad Const. Elect. 15. p. 2. n. 51. Wesenb. Consil. 11. & in Parat. ff. de fundo dot. l. n. 7. Fachs. lib. 1. diff. 7.*

(d) per ea, quæ supra *thes. 12. & thes. 20.* allata sunt.

THESIS XXVIII.

Valet nostra ultimæ voluntatis dispositio de geradâ tunc quoq; quando gerada degenerat in rem hereditariâ, quod fit per transitionem ad masculos (a) per venditionem (b) per conflationem (c) per specificationem. (d)

(a) Fœminæ enim non viri geradam relinquunt *Moller. lib. 2. semestr. c. 6. n. 2.* Proinde de eis optimè possunt testari.

(b) Quia pecuniâ vel pretiû loco rei non succedit, nec jure Geradæ censetur *Modest. Pistor. quest. 21. Wesenb. conf. 79. Pfeil. conf. 90. n. 7. Gl. Weichb. art. 23. Resolut. Scavin. Lips. quest. 17.* Atq; hinc est, quod si pater mortuâ uxore filius pro geradâ solvat certam summam pecuniæ, & una de re-

lictis

li&is filiabus moriatur, pars debita defunctæ de jure Sa-
xonico revertatur ad patrem non ad sorores superstites,
Gl. Land. art. 24 sub lit. q. Schürer de succes. ab intestat. tit. 11.

(c) Quod fit quando cathena vel armilla aurea confia-
tur Massa n. illa ad Geradam non pertinet, sed ad res here-
ditarias per text. & ibi *Gl. art. 24 Landr. lib. 1.* Nec infrin-
git nostram sententiam *l. 49. §. 5. ff. de legat. 3.* ubi dicitur: Si
uxori aurum, quod ejus causa paratum est, legatū & postea
confiatum sit, materia tamen maneat: ea ei debetur, quia
auri appellatione etiam massa illa confiata continetur.
Nam hoc in gerada secus est, cujus appellatione aurum ru-
de vel infectum non venit. Fallit tamen, si species ista in *Fallit.*
hunc finem confietur, ut alia inde species ad geradam per-
tinens conficiatur, & antequam fiat mulier decedat. Eo e-
nim casu massa illa ad cognatam defertur. *arg. l. 17. §. fin.*
l. 18. §. 1. ff. de act. empt. & vend. text. & ibi Gl. in Landr. art.
24. lib. 1.

(d) Si nempe species alioqui ad geradam pertinens in
aliam speciem, quæ de jure Saxonico geradæ non inest,
transformetur, veluti si ex cathenâ aureâ vas potorium vel
escale fiat, quæ species non ad geradam, sed ad hereditatē
refertur. Proinde de hiscē omnibus tanquam rebus here-
ditariis unusquisq; sine omni dubio testari potest.

THESIS XXIX.

His jam annectimus quasdam huc perti-
nentes quæstiones. Et quidem Prima esto
hæc: An mulier possit repudiare hereditatē
& geradam retinere? (a) Secunda, an gerada
sororibus computetur in legitimâ? (b) Ter-
tia, an filio de hac ipsâ debeat legitima? (c)
Quarta, an de Gerada æs alienum mulieris
sit solvendum? (d) Quinta, quis oppignora-
tam redimere teneatur? (e)

(a) Quod

(a) Quod in successione legitimâ putamus: Mulier enim non ut heres jure hereditario, sed ut cognata ex peculiari juris Saxonici dispositione succedit *Hartm. Pistor. q. 31. n. 5.* In hac autem nostrâ testamentariâ successione secus esse statuimus, quia impossibile est ut aliquis pro parte testatus & intestatus decedere possit. *l. 7. ff. de R. J.*

(b) Affirmo *Gl. Latin. Landr. lib. 1. art. 31. Const. Elect. II. part. 3. Moller. in comment. ibid.* Quicquid enim ex substantiâ parentum ad liberos pervenit legitimæ imputandum est. *l. 91. ff. ad leg. falcid. l. 30. S. 2. C. de inoff. testam. Arum. lib. 2. decis. 12. n. 6.* Sed gerada ex substantiâ sive patris filiam elocantis, eiq; vestes nuptiales, annulos, catenas aureas, aliaq; muliebria ornamenta dantis, sive matris defunctæ provenit. Ad ea quæ pro contraria opinione adferri possunt respondet eleganter *Rauchb. part. post. q. 17. n. 32. & seq.*

Fallit.

(c) Et regulariter non deberi statuendum est, cum legitimam petere non possunt, qui à successione excluduntur. *l. 6. ff. de inoff. testam. l. 8. C. eodem. Chiflet. de port. c. 2. circa finem.* Si tamen mater vel pater uxoris blandimentis inductus patrimonium suum vel totum, vel majorē ejus partem in emptionē geradæ effuderit, tunc filiis quoq; ex geradâ debetur legitima, non quidem de corporibus vel rebus ipsis, sed de earum æstimatione, exemplo feudi novi à patre pecuniâ comparati. *Goldb. c. 6. n. 21.*

(d) Quod affirmamus, quia indubitati juris est, quod res alienum defunctæ mulieris à cognatâ in bonis utensilibus succedente in subsidium solvi debeat. *Gl. German. in art. 24. in verb. was auch dieses dinges. Landr. lib. 1. Hartm. Pistor. lib. 1. quest. 31. n. 38. Modest. Pistor. quest. 32. Teuber lib. 2. quest. 17. n. 9. & seq.*

(e) Respondemus mulierem, ad quam gerada devolvitur debere redimere *artic. 24. & ibid. Gl. lit. o. Landr. lib. 3.* Ubi textus inquit: Was auch dieses dings also verfaht were bey des Mannes leben/das löse der ab/dem es zu Recht angehöre

hören soll. *Hartm. Pist. d. lib. 1. q. 31. n. 19.* Idq; procedit non *Ampliat.*
tantum si ipsa mulier; verum etiam si maritus, uxore con-
sentiente geradam pignori obligavit *Hartm. Pistor. d. n. 36.*
d. art. 24. Landr. lib. 1. § Gl. Weichb. art. 28. col. 12. vers. ob
ein Mann. Mynsing. respons. 38. n. 17. Paria enim sunt alic-
nare & alienanti consentire *l. 165. ff. de R. J. Gold d. l. n. 7.*

THESIS XXX.

Sexta, an hermaphroditus in geradâ
succedere possit? (a) Septima an filiabus na-
turalibus (b) & iis, quæ ingressæ sunt mona-
sterium, gerada debeat? (c) Octava, An tu-
tor geradâ pupillæ suæ dissentiente cogna-
ta possit alienare? (d) Nona, An uxor in pa-
ctis dotalibus geradæ possit renunciare? (e)
Et decima deniq; an successio geradæ sit o-
diofa. (f)

(a) Et respondetur quod sic, si sexus foemininus in eo
prævaleat, cum tali casu istius sexus sit æstimandus, & ob
id à Geradâ nõ excludendus *l. 10. ff. de stat. hom. l. 15. ff. de re-
sib. l. 6. § ult. ff. de lib. & postb. hered.* Aliàs autem secus erit
sivè in sexu masculino magis incalescat, sivè in utroq; æ-
qualiter sit potens, tunc enim pro masculino erit habendus,
qua de causa etiam feudorum capax esse reputatur *Schrad. 29*
p. 7. c. 5. n. 18. Benckendorff. in repetit. l. 2. ff. de R. J. memb. 2.
fallent. 12. Nec obstat text. in *artic. 4. Landr. lib. 1.* ubi dici-
tur: quod ad eos, qui ampliatis membris, (quod glosa de
hermaphroditis interpretatur:) nascuntur & nanos & aliàs
imperfectos gerada non pertineat. Respondetur enim, il-
lum textum non de jure succedendi, sed de propriâ admi-
nistracione esse accipiendam, prout patet ex sequentibus
verbis: *d. art. 4.* ubi habetur, *Welche denn ihre Erben*
sein vnd ihre nechsten freunde / die sollen sie hal-
ten in ihrer pfleg. Johan. Dautb. de testam. fol. 352. n. 308.
I ubi

ubi inquit. Se meminisse casus, in quibus jus Saxonicum in hermaphroditis & nanis non fuit servatum, sed jus commune, seq; si casus accideret, ita servaturum.

(b) Et videtur quod non per *text. in artic. 15. Landr. lib. 1.* ubi dicitur, quod geradam petens plenam cognationem & sexu feminino oriunda sit. Deinde per *text. in art. 51. Sibi Gl. Land. lib. 1.* ubi dicitur quod legitimus vel legitima illegitimo non succedat. Unde consequens esse videtur, quod pari modo illegitimus vel illegitima vicissim legitimo, legitimeve succedere nequeat. Idque Magdeburgenses olim secutos fuisse constat ex eorum sententiis post *Landr. Coler. decis. 44. n. 3. Wesenb. in paratit. ad S. C. Tertull. n. 4. Reinhard. p. 2. diff. 49. Fachs. diff. 27.* Contraria tamen sententia nobis verior videtur. Cum de jure civili indubitatum sit, quod liberi naturales tantum, non secus atque ex iustis nuptiis procreati matri succedere possint. § 3. *Inst. ad S. C. Orphit. l. 2. ff. unde cogn. l. 1. §. 2. ff. Ad S. C. Tertull.* Idque etiam in locis ubi jus Saxonicum viget observatur *Schn. Inst. de hered. qua ab intestat. sub rubr. de succ. lib. natural. n. 20.* Ad textum autem *in d. art. 15. respondet Goldb. pag. mihi 118.* dicens verbum *vollkörnlich*, quod in eo habetur, non significare, quasi oporteat eas, quae in geradam succedere cupiunt, ex viro & legitimam eius conjugem natas esse, quia in geradam successione nulla prorsus viri ratio habetur, sed solo cognatio attenditur. *artic. 27. Landr. lib. 1.* Sed quod nulla intermedia persona masculini sexus interveniente ex parte mulieris duntaxat cognatae sint. Et hunc verum & genuinum sensum esse *d. artic. 15. tradit Hartm. Pistor. lib. 1. q. 33. n. 31.* Ad *d. art. § 1.* vero respondet illum textum propter eius iniquitatem non servari, sed restringi communiter ad natos ex adulterino & damnato coitu. Et ita in his terris pronuntiatur, ut est *sententia post Weichb. sub tit. Unehliche Kinder auff wem vnd wie sie ihr Erbe verfallen. Schneidew. d. l. Author diff. jur. Civ. & Saxon. diff. 50.*

(c) Aff. Haec enim non minus ac seculares ad geradam admittuntur, ut habetur *in sentent. post Weichb. sub tit. Gerade*

Gerade muß man auch in die Nonnen Klöster.
Et tit. Es kan auch die Gerade auff dem Todtbe-
te. Nec obstat text. artic. 25. Landr. lib. 1. Quoniam ille
textus hodiè non est in usu, ut tradit Gl. in d. art. 25. Color.
decif. 46.

(d) Nos affirmamus, licet quidam negent, quibus ad-
stipulari non possumus, cum absq; lege loquantur, Sci-
mus enim quod Doctori, quantumvis magnæ authoritatis,
sinè textu juris loquenti nulla adhibenda sit fides. Bal in l.
4. C. quib. ex caus. maj. in integr. Archidiaconus in cap. nolite timere
eos caus. 11. q. 3. Hippol. de Marsiliis. c. 136. Præsertim cum vi-
deam eos ipsos à Dn. Sigism. Sinfelthaus, Præceptore an-
tea meo ætatem colendo, obs. 68. & seq. solidissimè refutatos
esse.

(e) Quod affirmamus, Cum enim illam etiam quæsi-
tam in præjudicium cognatæ integræ abalienare non
prohibeatur. Const. Elect. 14. part. 2. nulla videtur subesse
causa, cur non multò magis nondum quæsitæ renunciare
posset, cum uno ore Dd. affirmant, juri futuro & quærendo
facilius renunciari quàm quæsito. Moller. lib. 2. semestr. c. 2.

(f) Affirmamus. Siquidem sæpissimè remotiores ex
latere cognatæ, exclusis filio, nepote, & ex iis descendentibus,
quibus jure naturæ successio debetur, eam capiunt.
Hartm. Pistor. lib. 1. q. 33. n. 18. Gold. tit. de success. cogn. ascend.
n. 10. Jacob. Schultz. ad Modest. Pistor. p. 4. q. 131. n. 221. Ex-
clusio verò à successione debitâ odiosa est l. 11. ff. de Vulg.
& pupill. subst. Gothofr. ibid. Ideoq; etiam hæc ipsa succes-
sio non solum restringenda sed etiam nullâ interpretatio-
ne amplianda erit. Traquell. de retr. in præf. n. 62.

Et tantum est, quod pro temporis cōmoditate & ingenii
tenuitate hinc inde colligere licuit. Si his præter spè aliquis
irreperit error, ut in talibus materiis gravioribus & raro-
ribus facilè accidere potest, benivolus lector, si humanus
est, non solum mihi, à quo nihil humani alienum est, igno-
scet, sed etiam me de meliori informabit. Tam enim ego
illis addictus non sum, ut si meliora & rectiora monstren-

tur, relictis illis hæc non sãm protinus secuturus, atq; comi-
terviam monstranti gratias acturus. Interim DEO TRIU-
NO sit laus honor, & gratiarum actio pro assistentiâ.

ΠΕΝΤΑΣ
COROLLARIORUM.

I. De Jure Publico in Academiis tractare & disputare
licitum est. Ideo enim Aurea Bulla, Recesus Imperii & a-
lia facta sunt publici juris, ut de iis unicuiq; disserere li-
ceat. *Wurmser. in Exercitat. Acad. jur. Publ. Exercitat. 1. q. 2.*

II. Electores, Duces & Principes Imperii nova vectiga-
lia in territoriis suis erigere nequeunt. *Recesf. Imper. Ratis-
bon. de anno 1576. §. weiters sind wir & seq.* Hoc enim
est unum de summis Imperatoris nostri reservatis, quod ta-
men ipsi etiam Imperatoriæ Majestati dissentientibus E-
lectoribus hodie denegatum est. Quia Principes & status
Imperii novorum vectigalium institutione toti præjudi-
cât imperio, cû hæc ratione merces cariores reddât, quod
ipsum etiam exprimitur in *d. Recesf. Imperii Ratisbonensi de
Anno 1576.* in quo sequentia habentur verba: *Daß da-
durch nicht allein die gemeine gewerb/Commerciën/Victua-
lien vnd alle Handthierung zu noch höhern auffschlag/werth
vnd Thewrung merklich getrieben / auch leichtlich vrsachen
zur vngedult vnd schädlicher Empörung gegeben werden
möchte: sondern wil auch/ daß dergleichen nichts zur Kånser-
lichen besondern Hochheit vnd reservaten/ dann so wohl zu
Kånserlicher/ als auch der Churfürsten Reputation/veracht/
schmäherung vnd abbruch/ de facto, durchgebracht vnd fort-
gesetzt werde. Unde in Camerâ Imperiali, si sinè consensu
Imperatoris nova instituantur vectigalia, mandata sinè
clausulâ decernuntur, cum mandato restituendo. *Quetta
consil. 3. Daniel. Otto de jur. publ. fol. 419. Don. Garf. Mastrill.
de Magistrat. lib. 3. c. 10. Rosenthal. de feud. c. 5. conc. 44.
Myns. cent 5. obs. 29. Clapmar. de arcan. Rerum publ. Becht. de
securit. & salu. conduct. sbes. 7.**

III. Prin-

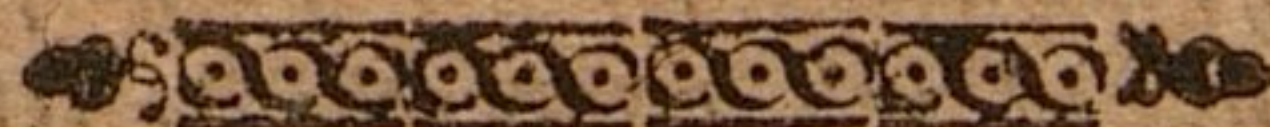
III. Principes, Comites vel alii superiores magistratus non possunt intervenire rationibus, quæ redduntur de proventibus & expensis alicujus civitatis. Ideoq; civitas vel alia universitas non potest cogi ut ipsius officiales de istis proventibus, redditibus atq; impensis reddant rationem in præsentia Principis, comitis vel alius superioris, vel eorum, quos ipse ad hoc deputat atq; mittit. Quoniam rationes reddendæ sunt dominio illius rei, quam quis administrat *l. 1. §. 3. ff. de tut. & rat. distr. illiq; sunt tradendi libri rationum Bart. ibi.* Extraneo verò aut illi qui dominus non est, non tenetur quis rationes reddere, *arg. l. 4. §. 7. ff. si serv. vindic. l. 7. ff. de act. rer. amot.* At res civitatum vel alius universitatis, quo ad proprietatem non sunt Principis vel Comitis, vel superioris domini universale dominium, quo ad Imperium & jurisdictionem habentis, sed quo ad proprietatem sunt civitatum, vel alius universitatis. *l. 6. §. 1. ff. de rerum divis. l. 1. §. fin. cum l. seq. ff. de acquir. poss. l. 1. §. 2. ff. Quod cujusq; univers. nom. Bald. in l. pen. in 6. col. C. de condit. insert. Alex. in Conf. 76. in 2. col. n. 6. & 7. vol. 2. Bart. in l. 1. §. 1. ff. de rei vindic. Johan. Bertach. in tr. de gabell. part. 1. col. 4. n. 20. vers. 6.* Præsertim cum accedat quod civitates & aliæ universitates generaliter habeantur loco privatorum *l. 16. ff. de V. S. l. 10. ff. ad municipal. l. 9. §. 1. ff. quod. met. caus. tot. tit. C. de vendend. reb. civit. lib. 11. l. 1. & 2. C. de debit. civit. lib. 11. Johan. de Plat. in rubr. C. de jur. Reipubl. & habeant circa administrationem liberam potestatem. l. 21. C. mandat. Vid. Thom. Manl in tr. de Homagio, tit. 13. ubi eleganter hanc ipsam quæstionem tractat & contraria refutat.*

IV Neutralitas Principi regulariter fugienda est. *Besold de fæd. jur. c. ult. n. 1.* Via enim hæc media neque amicos parat, neque inimicos tollit *Richter axiom. Polit. 245.* quia Neutrales periculum, quod declinare volunt, plerumq; incurrunt. Nam belli ea natura est, ut hostem

communem iudicet eum, qui suppetias sibi non feret; proinde necesse est ut aut diuturnitate belli velut granum inter duos molares, ipse quoque atteratur, aut certe ab alterutro victore sine illo gratiae aut dignitatis respectu tandem opprimatur: quod exemplis historicis comprobatur *Dn. D. Besold. d. c. ult. n. 1. Warmf. d. l. Exercit. 8. q. 17.*

V. Principem ipsum bello interesse non expedire. Nam si in praelio occubuerit, vel captus fuerit, subditi extreme periclitantur. *Elias Schröder in delineat. jur. bellic. concl. 2. lit. a. in explicat. circa fin.* Hoc tamen omnino consultum, si à castris princeps non sit nimis remotus, ut eius in necessitatis casu copia haberi possit, & Duces belli quid faciendum, ei notum facere queant: ne sibi in bellicis negotiis absolutam potestatem facile arrogent, eamque deinde necessitatis velo, & quod nimis remotus fuerit princeps, obtegere possint. *Wurm. d. l. q. 23.*

F I N I S.

AD

AD

Dominum Respondentem.

Quo feuda jure transeant ad alteros
Successionis, si quid hujus conditum
Tabulis supremis, luce quas cadens dedit;
UNRUHA virtus nobili ausu disputat,
Et pignus edit infimul clarum ingenii,
Scientiaq, queis parem majoribus
Sibi vindicare gloriam quondam & decus
Non subticendus Patria civis queat.
Maeste animi, & isthac spatia non segnis preme:
Manet corona, & laurea felix honor
Ad summa ventum, meta qua celsa emicat,
Supraq, vulgus ponit, hanc si quis tenet.

AUGUSTUS BUCHNERUS

Orat. & Poef. P. P.

Siqua fuit quondam studio laus inclyta Juris,
Hanc Bellona suo dira furore fugat.
Undiq, concurrunt cupiant qui pellere Musas
Quos iterum pellet Pax rediviva dehinc
Id Te non terret Themidos Clarissime Cultor
Dum de te juris themata docta probas.
Succedes, ceu monstrat opus, post debito honori
Quem mox ex animo gratulor inde Tibi.

Sonnett.

Wirtegein Land beherrscht/dann ist es gut gewesen/
der glaub vnd treu verlicht / der Freyen künste
Cpracht /
Ein jeder / so's nicht weiß / dieselbe nur veracht/
Gleich wie man solches sieht/vnd oftmals pflegt zu lesen
Justinianus fleiß / der Römer löblichs wesen/
der Gothen raues volck / der Wenden stolze macht/
In eine Barbaren gar grausam hat gebracht.

Das

Wien, 1639

Daß die gerechtigkeit nicht konnte wohlgenesen:
auf solche maasß vnd weisß in dieser bösen zeit/
der beyden Rechte ruhm man setzt in dienstbarkeit.
Nicht also werther Freund wer sich kan höher schwingen/
alsß wo der Pöfel kreuch't/ wie diß ist euer sinn/
der biß am himel glimt/ wird auch das Lob forthin
Der grauen Ewigkeit gewißlich davon bringen.

In gratiam Dn RESPONDENTIS

amici & Commensalis

sui dilectissimi

Imq; adponere

soluit, &

debit

Carolus Christianus Thode

LL. Stud.

HOc age, surge, veni, cape fortiter indolis arma

Nam Tua jam virtus, Iraq; docta placet.

Hic Feudum, & Bellum & Victoria. Vincere namq;

Nec Tua Dexteritas, nec Tibi fata negant.

Et cessare nequit tardis invisa capistris

Mens tua, Virtutem sedulitate iuvat.

Tu motu gaudes, requiescere nulla voluptas.

Cælestes animos talia sensa probant.

Amoris & honoiiis ergo f.

Henricus Coselius.

HEu, quam virtutis sublimi in culmine fixa est

Arx! Nulliq; datur mollis ad astra via.

Hoc superavit iter præcepit UNRUHIA Virtus

Vicitq; ingenii dexteritate sui.

Hinc Te digna manent æternæ præmia famæ,

Cinget moxq; comas infula rubra Tuas.

Quod suo Dno Contubernali

in debite gratitudinis signum

merito adprecatur

Henricus Stern Lünebur.

F I N I S.

Wittenberg, Diss., 1634-39

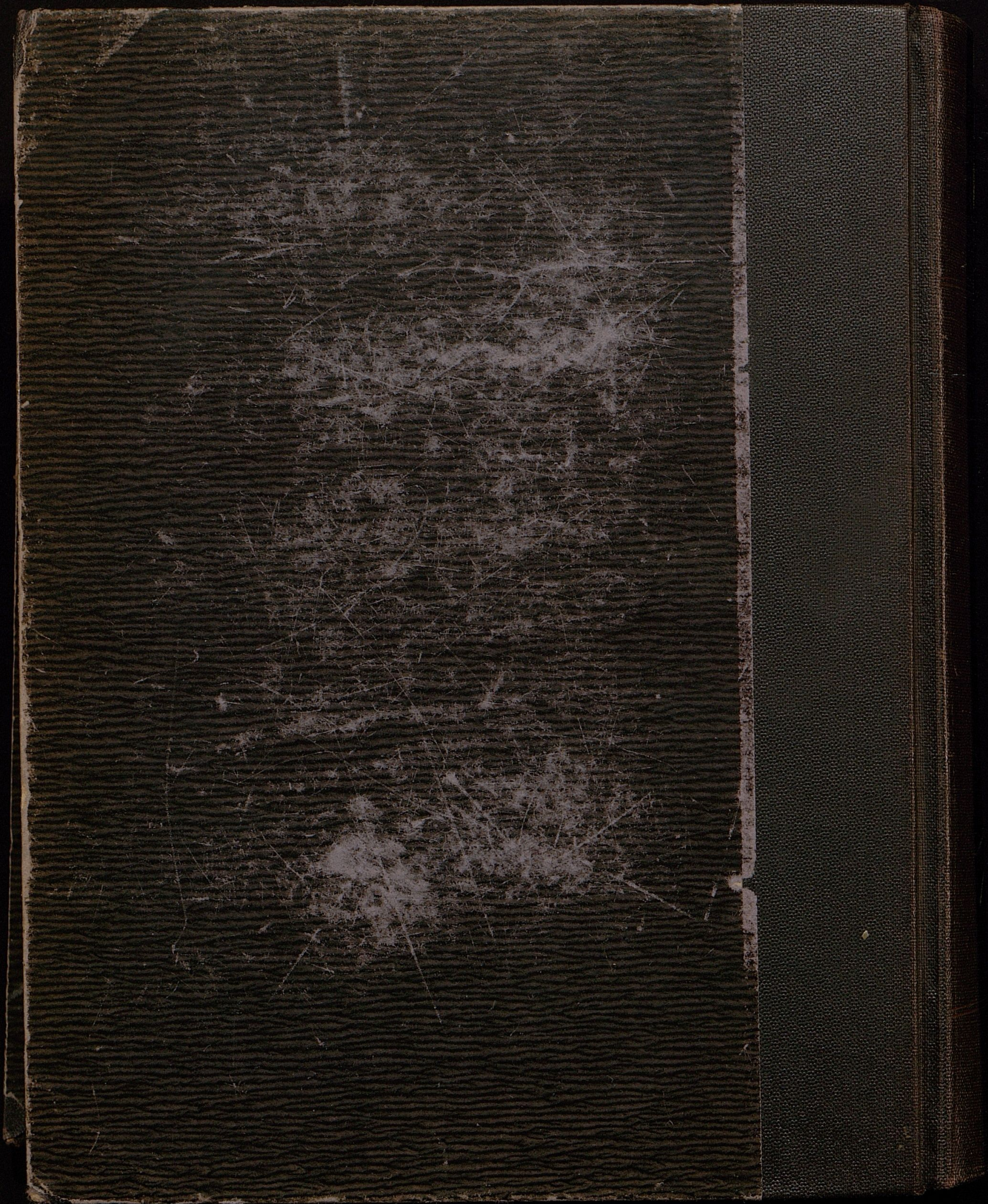
ULB Halle 3
005 151 511

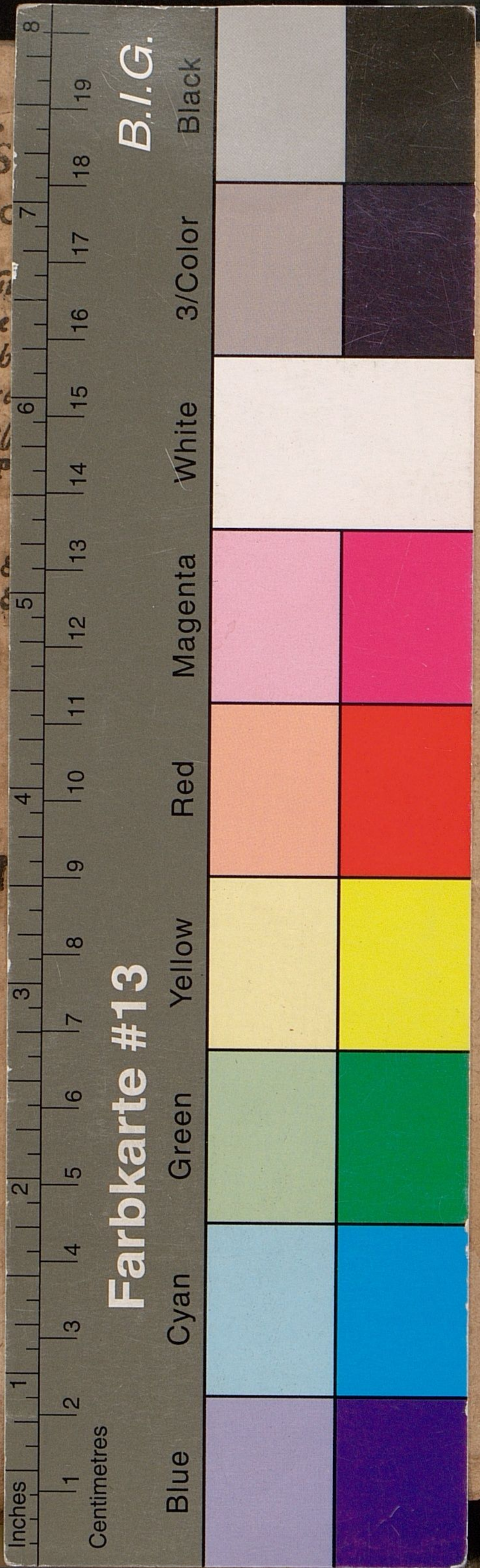

TA → OL

VDA 7

DISPUTATIO JURIDICA
De
SUCCESSIONE
TESTAMENTARIA IN FEU-
DIS, REBUS EXPEDITORIIS
ET GERADA.

1497. 11. a
240
6
29

1634

Quam
AUSPICE CHRISTO
ET
Approbante Magnifico & Amplissimo ad Albina
Academia Jctorum Ordine
Sub Patrocinio
VIRI

Amplissimi, Consultissimi, Excellentissimi Clarissimi
DN. HENNINGI Großen / J. U. D.
Profess. Publici, Curia Electoralis & Facultatis Juridicae,
nec non judicii Provincialis per inferiorem Lusatiam Assessoris,
Illustrissimaeq; Viduae Elect. Saxon. in Lichtenburg &c. Consi-
liarii gravissimi, Praeceptoris & promotoris sui omni
debitae reverentiae & observantiae cultu
atatem colendi.

Publica censura submittit.
JACOB Bnrub HALLENSIS SAXO.
Ad diem 13. Aprilis
In Acroaterio Jctorum horis antemeridianis

VVITTEBERGÆ,
Typis JOBI WILHELMI FINGELII,
ANNO M DC XXXIX.

Wittenberg 1634

